

Куписанъ ову
Квиу, Зовому
Подрумарь од
Рута за рѣ
и Моле Саркарита

Михаилъ Куписанъ
Квиу, Зовому
Подрумарь од
Рута за рѣ
и Моле Саркарита
У Годици 1880
Замъ Солеттин
Ово Лето гадити
Квасит Рутин

39.295

НОВЫОНЪ

ПОДРУМАРЬ,

КЪРГО НАСТАВЛЯЮЩИИ,

КАКО ПОДРУМАРЬ, БУРАЧЬ, И
НОВАА И СТАРАА ВІНА ГОДРЖАВАТИ, РАЗ-
ЛИЧНАА ХУДОЖЕСТВЕННАА ДѢЛТИ, ВОКЕЛІН-
НА ПОПРАВЛТИ; РЕЗЧИНА И ТРАВЕ, КОРИИ
И СЛОДОВЪ КЪ ДАЖИИ ГАЖИЦАА ВІНА, И ДР-
ГАА ЛЕЖИТЕЛНАА ПОДНАА СІТІА, И МАЛЫИ РАДІ
ПРОЖАДАНІИ СІТІА, И ВЪТОМАА РЕЖИИ
ХУДОЖЕСТВЕННАА РАДІ. ШІТИ И СІТІ
СІТИИ.

НІТ ПЕРІИ НА ПРІКОМЪ МЪКЪ СПИ-
САНЪ

ЗАХАГІЕМЪ ОФЕЛІНОМЪ

Ис- Кра. Кіиіа Алііаіа Художителъ
Кіиіа.

Напечатана въ Штернбургѣ Грѣѣ Кіиіа.
При Имперіи Кіиіа Алііаіа Художителъ, Импері-
нскомаа Боготоммаа Алерномаа Гвѣ-
графъ, въ лѣто 1783.

275.86 2 3

ВЪВЕДЕНІЕ
ПОСВЯЩЕНІЕ
КЪ РАБОТѢ ВЪ СЕЛѢ
ИЛИ ВЪ ДВѢРѢ
ИЛИ ВЪ ПУТИ
ИЛИ ВЪ ДОМѢ
ИЛИ ВЪ ЦРКВИ
ИЛИ ВЪ ШКОЛѢ
ИЛИ ВЪ ДРУГОМЪ МѢСТѢ
ИЛИ ВЪ ДРУГОМЪ СЛУЧАѢ

Създа въ Ковчъ въ годъ
Създа въ Ковчъ въ годъ
Създа въ Ковчъ въ годъ

Г Л А В А

О ВѢКЪ ВОСКРЕСІИ, ѿ ПЕРВОМЪ НАСАДЕНІА КЪ ВІНОГРАДА; КТО ПЕРВѢ НАЧАЛЪ ВІНО СЪ ВОДОЮ РАСТВОРАВАТИ; КАКШ ДРЕВНІИ ВІНО УПОТРЕБАЛИ, И КОМУ ЗАПРЕЩЕНО БЫЛО ПИТИ ОНО, И ПРОЧА.

МѢЖДУ СЕБѢМЪ ЗЕМЛЯ ПЛОДАМИ, ѿ КОИХЪ МОЖНО ПИТИ НАПИТИ, НИМА БЛАГОРОДНѢЙША И ПОМЪРЪНѢЙША, ПАЧЕ ВІНА, КОГДА ОНО РАЗВѢШИ И УМѢРНИШ УПОТРЕБАЕМО БЫВА, ПОНИЖЕ ПРОИЗВОДИТЪ ЗДѢЛѢТЪ И ВОЗВѢЖДАЛА Ч ПРАЧЪ ЧЛОВАЧЬКОМУ БИЛІИ, И ТОТНО

иже дозвѣ обитанномъ рѣкомъ, за чини-
ти питомомъ, нагадо, и изъ грозата из-
рѣднши сокъ піо и ұпюи, какш жити Про-
рокъ Моуѣи назвѣта. А какш послѣ Амди
сназъ и пріятный ексъ вина еше аѣше дозна-
ли ұпотреблявали они вино како притои пити
еизъ растворянѣ или смѣшавана съ водомъ.
Панин назвѣта, что Стафназъ емш прѣмъ,
кои вино съ водомъ мѣшати почю, но дрѣ-
гѣи у томъ не оглаѣветъ. Нѣкин писали, что,
кадѣ Бахѣвъ виноградъ дозвѣ шъ многоъ
мора у Грѣнкѣ земли доишъ и погадо, со-
бралаи нѣколкои кода мора и почам наивѣ-
ши вино пити, тогда нѣманно дошло оманн
дожда, и снн оставиши тѣ Боклаи шои,
развѣтали, а по прѣтатѣи рожда возвра-
тившии, нашли Боклаи полни, и видѣли то-
гда, что смѣшанѣ дождли води съ виномъ,
кои у Боклаиша было, починало призрано
умѣренои пити, и талиш потомъ Грѣи при-
мили у оемѣи мѣшати водѣ съ виномъ.
Дрѣгѣи прииѣветъ то не Бахѣвъ, но Діо-
ниѣи, и говоритъ, что онъ томъ шъ Милалпа
Брѣи наѣишъ, и Ахима Пирмѣиш у шои
аѣтопны ожаково вина съ водомъ растворя-
валѣ прииѣветъ тоши Милалпѣ.

Но

Но ника еѣди то растворянѣ почю, тко-
мѣ драго, однакш еше нѣтина, что онѣмъ
растворянѣмъ много зараѣи и добра родѣ
члѣстечкомъ прѣдано. Платонъ философа
у Макрокѣи говоритъ, что съ водомъ раство-
ренои вино шжелѣба и поѣвала ұмъ у жо-
вѣка, ұмножала сназъ, прѣдита крѣпость,
возвѣлава прѣци, прогонитъ печаль и нѣ-
ши дымъ. Не нѣки и Панин говоритъ,
что съ водомъ раствороиш и умѣренои пи-
виое вино ұмножала напѣи кроѣи и сназъ,
укрѣплава жѣлѣка, подѣитъ живѣи цѣтъ
лицѣ, ползѣта очима, даитъ охотѣ къ
ѣлѣ, производѣтъ сонъ, прогонитъ печаль,
развѣлава Ордѣи, и дрѣгѣ подоѣнъ ползѣ
творѣта. Пѣтарѣа, кога такождѣ Ма-
крѣиш приводитъ, нашо мнѣниѣ, что смѣ-
шаннои съ водомъ вино еше междѣ шѣма
питѣиш ползѣиши, междѣ аѣкарѣтелиш
прѣитѣиши, междѣ ѣлаиш аѣзѣиши,
кога наиканѣ прѣитѣиш можно. Слѣ-
житъ къ полѣши къ ѣлѣ охотѣ, коа при
тѣжкои работѣ изѣшлаи еѣди, укрѣплава
снтаѣи, возвѣлава шѣи животн, производѣ
дѣтѣ шарѣи, отвѣра запѣи, развѣлава

А 4

пар,

пирн, уфулава Мозакъ, жабрака, и вѣ
 части тѣла члвчнскаго. Аристотилъ у со-
 нхъ Прокиматахъ навѣла, что вино такоу
 употрекламоу прогонитъ страшиность, при-
 дѣтъ смѣлость пашивемъ, отцѣла чѣ-
 тыри влажноти, поправаа тяжкое дѣханѣ,
 производитъ урнѣ, влажитъ сѣхѣи чрнѣ
 жигричѣ, подержава египтевнѣи мокротѣ,
 и прѣращаваа у дѣрство тѣла нашѣа. Не
 можнѣ за истиннито доказати, говоритъ
 Платонахъ, да вино само у сен нѣ доверѣ и
 похвалноу сотворѣи Бжїи, такѣ по прїатно-
 мѣ вѣдѣ, какѣ и по наѣ, кои оны тѣламъ
 удивителнѣ Особѣла, и жакѣ угашава
 пач прочѣхъ питѣахъ, и притомъ утѣждѣн-
 ногъ работомъ мѣтка ушкоова.

А вино развивава, и шѣ евакѣ икорѣи шѣво-
 бождава члвчнска, евакѣи по сен знати мо-
 житъ, а Примѣдрий Осоломонъ у притчѣхъ
 евоухъ (гл. 31. ст. 6.) говоритъ: Дадити
 крупскаго питѣа дѣршмазъ въ пѣлаухъ, и вино
 пити дѣршмазъ въ болѣзнихъ: да заждѣтъ
 убоуство, и болѣзней нѣ возпомандѣ кто-
 мѣ. Шѣ тѣла то бизъ дѣмнїиѣа пришло у
 ошѣи, что на смѣрть сѣвднннѣмъ вино и
 раки

раки пити дайтѣ. Главноу и дѣмнннѣи мѣт-
 нѣи навѣла, что емъ пѣлаи и скорѣнѣи вино
 пѣлаи. Динионъ умотѣвѣиш нѣкогда пѣла
 пѣлаиного мѣтка, навѣла: Подѣитъ осомѣ
 чѣшѣ вина, да шѣ пѣла-а прѣстанѣа. Платонъ
 навѣитъ вино и мѣзикѣ развивѣннѣмъ члв-
 чннѣи еднѣности, а вино вина прикладнѣ го-
 воритъ: какѣ вода умалава горкость хмѣла,
 такоу сжнѣлава вино захлаждѣаи жизннѣи
 снал. Овѣдїи у себѣ шѣ лѣвѣи книжнѣи пѣ-
 шитѣ: Дѣитѣи вина естѣ, послѣмѣрѣла
 едѣла ожнѣлаваати, нѣмѣла и пѣлаи къ смѣ-
 хѣ подвизати, и сморина чѣла гладкнѣи
 чннѣи; за то Динофонъ нѣждѣо навѣла,
 что вино евакѣ нѣжнѣлѣсть, какѣ стѣла фѣ-
 нѣ, упрѣданава, а напротивѣ тога вѣк-
 лѣсть, какѣ евакѣ вѣтрѣ, производитѣ.
 Сѣмѣ Павилъ советѣитъ осомѣу чѣннѣи Тѣ-
 монѣи, что емъ оны нѣ самѣ водѣ, но по
 малѣ вина пѣо, радн евакѣсти жабрака, 1.
 Тит. 5. У многнѣла лѣкарствѣи употре-
 бѣлаваитъ лѣкарѣи вино, понижѣ смѣшанѣ
 вина противнѣи евакѣи Мѣланхоликѣи Мо-
 кротнѣи прогонитѣ снѣю, уфулава и раз-
 вѣлавава нѣмоцнѣи и пѣлаи жизннѣи снал.
 Платонъ прѣводитѣи Ократѣовѣ похвалѣ вина,
 А 5 годѣ

говоритъ: Блюди умѣренный дождь возмодаетъ блага, и растѣти творитъ, а бѣднѣйшии и недншнй дождь потплавляи залѣтѣла снама, такоу раствориннои и умѣренно пиюи вино виситъ нрдуи чѣтка, крѣпитъ оми жидрени; амножитво и недншнн употребленн не раствориннога вина кажитъ нхъ.

Нхота винога толикови амногими добротами украсино, однакш елакомъ онои пити не было допбравано. Дривнн римляни запребрали дѣтима и жинкомъ поубъ пити вина, какш Памннй скажѣтъ, говоритъ: У врми Говѣла (окоеватила града Гима) слѣннсог, что Величнй Меркбрн жнвъ есои, за то что она нѣз едннга бѣрѣта вина напнлаи, и она загла, на томъ мѣстѣ батнкомъ үснн, ради шга ш снѣта бнш процнѣ. Фамнѣз жнвъ есои за то, что она тайно лоняцъ вина поппаа, даш до смрти шнелати фамнй Пикторъ у шонхъ аѣтолпакъ скажѣтъ, что какш нѣка Гнмака Госпожа кнчѣ ш винокогъ подрѣма үррала, да шгда кадъ хотѣ, пити можи, бнла ш шонхъ гаадоми үжорнн; и шѣла то пронршвоа, что ватонкѣз ошѣтнй за законъ прннмленъ, (на-

кш помнѣтнй Фамнй, Валернй Мамнмъ и Павтархъ покжѣтъ.) шрѣзъ, что Мѣжн и еродннннн, кадѣ из домѣ приходнн, лоннелн жнн и дѣвнцъ во үтѣ, что ем мнрнсомъ подрнати моган, еднн они вино пннн; и наппнмо ещѣ, что Домннннй Брамкнй сѣдѣа амншо еанѣ жнвъ нѣдннн Брачннсѣ добра, за то что сна нѣз знана есоиш мѣжа вино пннл еннн, нголи колнкш ннн радн заравла допбрнчно бнло. у Мннтнровой Коцнографнй находети нѣколнкн прнмѣрн, что жнн радн енснпнтѣ үтѣн бнла. Но еван үснѣтъ законъ поубъ шлла по малъ үтѣнѣ, и еамѣсто үрѣлана бнла пѣрч жнн или шнбани, наннѣз бнлаѣта прѣтрлнн. Нѣкогдадопбравано бнло жннамъ на прнздннн, а дѣвнцамъ прн ермокоштаннн радн үдобнншннга сажннхомъ снѣта, и есоннмъ ү елнктн, по нахощнню аѣнаркомъ, вино пити. Нѣконнѣз допбрнчно бнло жннкомъ поубъ пити вино га водомъ растворннсе.

Но къ чѣмъ слѣжнлн таковыи үтабн? къ чѣмъ поубрвали таковыи жнтокнн законн? Бнлан они такоу жнтокн за то, поннжн закондоавѣцъ еѣррвали, что пнннѣтво даѣтъ еланнн

поводъ къ нечистотѣ, и Гимлали говорили, да чистотѣ живѣемо при ейнѣ саубрати не можно. Блажін Мазимъ у книги 2. Деспотаматнѣхъ рѣній, глави 1. лѣ 56 говоритъ: У армености Гимлалиа живамаз употребленій вина емло не избѣтноту, что ем бирѣтъ у нѣкоу стѣдодѣтаній не пллаи. И занета, жина, ако ем ема и како инди чѣтнотѣ житіа емла, ако ем и како Бѣгово зданва емла, како екоду спити, етъ готова чѣтнотѣ избѣтноту, за то и говорили Гимлали: когадѣ жина нѣмѣрениа пѣтъ, едѣта шѣ ема доеродѣтнѣ затвора, а откода порокама, како предвѣннѣй Блажін Мазимъ у книги 6. Деспотаматнѣхъ рѣній, гл. 3. лѣ 272. пишетъ. По той причинѣ Иронимъ пишетъ къ жинама: Ни пѣтъ вина, да не кѣрлати. Бима изидиш Аккурзіи говоритъ: Жина, коа радш вино пѣтъ, и прѣтомѣ латинскѣ говоритъ, не можѣтъ никада чѣтнотѣ намѣрѣнѣ имати. Пѣана жина не можѣтъ никакоу екоу страити тогда освѣдлати, нѣти екоу грамотѣ скрѣтити, но овладѣла, гнѣбѣтнѣ, агентѣ, вичѣтъ, хмѣлѣтнѣ, штѣпѣ, мамѣнѣтъ, ногана такш, какш и овина не мѣрѣтъ, и еще дааѣ - - - Пѣани жинѣ говоритъ еи то, что нѣма токмо маѣта доѣи, и прогодѣ тайноу знадѣ и

за еи и за дѣрбога, откѣрванѣтъ; Хѣлѣта кадкадѣ екоу мѣжѣи, дѣнѣ, ероднѣи, и комѣи: краткш оказати, нѣма гоушѣга За нѣго пѣана жина. Она тогда етъ анотгш словодѣтъ, бизрамнѣтъ и евиш похотанѣла, нѣгош инѣи. Ако тѣо токмш шѣ окѣрѣиш ажедѣи нашалѣтнѣ, то она готова къ нечѣтнотѣ; но и сама возбѣждава мада ардеко утомнѣи похоти нѣзѣмѣ: мамо попнѣнѣи шѣ домѣи евома нѣма, пачѣи продаѣтъ домащнѣ еиѣн тайно, Бѣи мѣжѣи нѣцѣи и еспрѣданаѣла, Блѣтъ шѣ ендѣка нѣбчанѣга прѣдѣлаѣши тайно дѣржитѣ, что ем имати нѣ еиѣ за кѣпсѣанѣ еина; а у кога мѣжа Подрѣмѣлѣ еина нѣла, то едѣлаи ко еѣрѣ еина доернѣмш отатнѣи можѣ, понежѣ она маѣѣтъ нѣзѣ евакогѣ еѣрѣта пѣтъ и едомѣтъ долнѣва, да ем мѣжѣи нѣпознаш. Почнѣлѣ пѣана жина етъ бизрамнѣи екоуѣ, поана дажѣ, прѣбѣи прѣоануѣотнѣи нѣлаи нѣѣрнѣости.

Еѣи большѣи прѣнѣма емла ем запрѣтити пѣтѣи еина Домѣиамѣи и дѣнѣиамѣи. Домѣиамѣи мамо прѣнѣходѣтъ, какш физикѣи говоритѣ, шѣ скѣѣлѣи крѣн; кадѣ дажѣи еѣи къ томѣи еино прѣидѣтъ, токмш етъ, какш кадѣ ем тѣо

подъ вѣщій котло ватрѣ ѹмножю, шъ на
младнѣмъ, конъ сматтѣ, емелотѣ помѣтѣ
повдмнѣ и Пѣннѣи. Таксѣзъ емѣ кидѣтѣ Тѣнѣи
за то, что нѣбова доианца емѣла акенѣла бѣ-
но, и нѣбѣ бѣнкомѣз чорвомѣз питала, какѣи
Дѣона ѹжитѣи Тѣнѣивомѣз окарѣтѣ. Онѣ-
мѣз доианцѣмѣз, конѣмѣз тѣлого и хладного
сѣтитѣла, можно по нѣкоимѣз бѣнѣ. Сѣтѣ сѣ
водомѣз емѣшѣла допѣчатѣ, конѣ ради пѣ-
рина фѣл ѹ жѣмѣмѣ, нежѣи ради нѣпрѣстои-
га ѹвѣннѣиѣ: одѣмѣз гдѣ новѣи младнѣца
сѣтѣ, не допѣчатѣ бѣнѣ ницѣко, что емѣ жѣрѣ
ѹ макѣ не ѹмножѣлоп, и макѣ не покѣл-
рилобѣи и прѣтѣло.

Что же до дѣвницъ; нѣма сѣтѣ такождѣ
шѣкодѣиво, да сѣрѣ и вѣнѣи, понѣи конѣи
много дѣвницѣ прѣтрѣи шъ вѣнопитѣла, ка-
кѣи шъ воимѣз морѣи хѣ захѣтѣи корѣла, ѹ
кѣмѣз дѣвѣтѣво нѣмово прѣвѣвало? Орѣи, сти-
хотѣорѣцѣ Грѣнѣиѣи пѣло, да ради прѣтѣвогла-
сѣла бѣна и дѣвницѣ не надѣбно бѣнограда бѣтѣи,
надѣлѣ бѣна сѣла ѹ жѣмѣмѣ дѣвницѣ, Понѣмѣ не
дѣвѣтѣи, что бѣно дѣвницѣмѣз запрѣщѣно, кѣи,
какѣи Хѣрѣкѣцѣз ѹ Авѣнѣа окарѣтѣ, шѣтѣда
прѣонѣшѣло, что много ѹдѣтѣ жѣнѣ, нѣмѣюши

ѹ дѣвницѣмѣ, воздѣржѣлѣи шъ бѣнѣ. по прѣ-
мѣрѣ Бѣрѣнѣи, дѣири Пѣолобѣи фѣмѣдѣмѣ
Дѣадо бѣтѣтѣкога: конъ давѣи нѣ Дѣро Анѣ-
сѣхѣ за жѣнѣ, пошѣмѣлѣ нѣиѣи сѣвѣда водѣ за
питѣи нѣдѣ рѣкѣи Нѣлѣ.

Но и мѣжѣиномѣ полѣмѣ не оимѣкомѣ допѣрѣлѣно
емѣло питѣи бѣнѣ. Мѣи нахѣдѣиво ѹ сѣлѣци-
номѣз пѣнѣиѣи, что бѣно Дѣрѣмѣз и пѣвѣнѣтѣ-
дѣмѣз зѣмѣннѣмѣз бѣно запрѣщѣлѣно, шъ чѣмѣ
ѹ 31 гѣлѣи, стѣхѣ 4 и 5. оимѣкѣ по мѣшѣи
Бѣлѣи стѣнтѣ: Оѣ сѣвѣтомѣз пѣи бѣно. Ои-
нѣи гѣвѣлѣнѣи сѣтѣ, бѣна да не пѣитѣ. Да
нѣпѣшѣка не зѣмѣдѣтѣ мѣдрѣсти, и пѣлѣшѣ
сѣдѣтѣи не возмѣгѣтѣ. А по дѣрѣиѣмѣз Бѣ-
бѣлѣмѣз стѣнтѣ: Нѣ дѣждѣ Дѣрѣмѣз бѣна, нѣ-
жѣи кѣмѣзѣмѣз кѣтѣкѣгѣи пѣтѣи; нѣбо нѣбѣтѣ тѣи-
нѣи, нѣдѣжѣи пѣнѣтѣво сѣлѣдѣтѣтѣ. Да нѣпѣ-
шѣка прѣвобѣдѣи позѣвѣдѣтѣ, и прѣмѣнѣтѣ дѣла
бѣдѣмѣхѣз пѣнѣсѣла. Нѣзѣ овога вѣдѣтѣи, что
сѣннѣиѣи пѣнѣиѣи позѣрѣмѣла зѣмѣнѣвѣтѣлѣмѣз
бѣно пѣтѣи, нѣмѣжѣи прѣвѣдѣ позѣвѣдѣтѣ,
и бѣдѣлѣи нѣнѣтѣ подѣмнѣиѣмѣз Пѣлѣтомѣ фѣ-
ло оѣфѣ позѣмѣлѣтѣ Кѣртѣгѣиѣиѣи законѣз, кѣи
нѣ допѣщѣиѣи сѣдѣмѣз ѹпотѣрѣлѣнѣиѣ на Чѣ-
тѣмо за бѣнѣкого цѣаѣ Вѣрѣа. что онѣ по

аристотелъ Прокломъ съмысли воспитанъ еменшъ,
ижеца дрѣвнѣ раздѣлъ въдѣ нѣдѣ рѣки Волгица пію,
какош и дрѣвнѣ юседные цари то нѣто тиннамъ
А шъ вѣупитициха цѣрѣха пѣатия кахѣрѣтъ,
что нима далѣно было вѣноу. Обачѣ разтворин-
нои съ водомъ, и назономъ мѣромъ. Чи-
тамо за гошѣла, прѣвога рѣвокога цѣла.
что она владнѣтъ на вѣрѣ позвана, нѣ
хотѣш, раздѣлъ малашъ вѣна нѣлѣтнѣи, съ ошѣ-
канимъ, что вѣвѣра нмаде нѣкои важное
дѣло раздѣлѣти.

Аеница говоритъ: каде дѣтнмъ вѣно пити
даити, вѣтъ тоанкш, какош батѣ на батѣ
мѣтати, за то Аристотилъ и вохрѣнава
дѣтнмъ и донанцямъ вѣно давати, но какош
сѣдѣшнѣтъ ермина обо стѣи вѣтавннѣ нѣла-
дѣне, вѣтъ ивакомъ нзвѣстнѣо сѣдѣшнѣтъ
ермина родитиан дѣцѣ вѣи у колѣни вѣномъ
опааѣкѣмъ, а кѣ нѣдѣ колѣни нѣрѣдѣтъ, то
повѣднѣнѣи нѣ токнш вѣно но и рѣкѣи пити
дѣитѣ, шѣнга многа жнвѣта ашѣлаватн, и
многа до смѣрти сѣха и болѣшнѣа пѣвѣдѣтъ,
понежѣ младѣи нѣвоѣ жѣвѣдокъ шъ тога нѣрѣ-
ланъ бнѣа барнѣи фѣо; таковои вѣсѣмнѣи ро-
дитиан нмамѣта, что они вѣкѣ то дѣцѣ слов
амѣтѣ,

амѣтѣ; а у сѣвокоз дѣлѣ нѣ вѣпнѣи дѣтнѣ
шѣнѣа.

Платонъ у шѣоуха шъ рѣкѣкѣнѣтѣ книгѣхъ пѣлаш
раздѣнѣи шъ вѣнопитнѣи законѣи, и у дрѣвои
кннѣи говорнѣтъ, что младѣишѣи людѣа до 18
лѣтѣ ннканѣш вѣна пити нѣ допѣщатн; а шъ 18
лѣтѣ до 40. могѣтъ пити вѣмѣрнѣш, то
съ водомъ разтворннѣи, а ако еменшѣи пѣан, да
кашнѣи ованн бѣдѣтъ шъ старѣшѣа. Послѣ 40
лѣтѣ можнѣи нѣкоикѣи повнѣш пити, бо-
жѣ пѣлаш старѣсти вѣмлаватн, и согрѣ-
лѣти нѣтошѣрѣи хладнѣстѣ; одннкош прѣкѣлѣ-
тѣ нѣлаѣдѣлѣти вѣмѣрннѣстѣ, понежѣ многоѣ
пити прѣннѣлаѣа раздѣнѣи болѣштн.

Рѣкнѣи законѣи емѣн шѣлѣа жнтош, шѣо они
младѣишѣи людѣа до 30 и 35 лѣтѣ вѣна нѣ
допѣщан, обачѣ послѣ соглаѣннѣи платонѣ-
вымъ законѣамъ, и осмннѣадѣнѣолѣтнѣишѣи нѣ-
ношѣамъ похѣраѣлаѣи вѣно.

Вѣи прѣкѣлаѣо платонѣ (томъ 2. Оуѣнѣ. 4,
нѣ. 2. лѣтѣ. 674) что емѣи сѣлѣи нѣлажнѣнѣе.
какош и сѣдѣи вѣна нѣ пѣан, даѣлѣтн прѣннѣш,
что ннканѣш много пити такош нѣ прѣннѣш.

В

КАКОШ

КАКИ ОНМА, КОИ БИЛИ ОБЩЕ ПСАЖИ НА СЕИ
НОСТА, ИЛИ КОИ СЪДАЛИИ БЪ, И ПРИГОВОРА ИЗ-
ДАВАТИ ИМАДЪ: ПОНЕЖЕ ПІАНЪ ЧИСОБЪКА НИ ЗНА,
ЩА ЧИНИ, ЩА ГОВОРИ, НИТИ ЩА ОНЪ БІТЬ. ПІАН-
СТВО БІТЬ РОДИТЕЛЪ СЕБИ ПОРОКШЕВЪ. БІАНІИ
БІАНКІИ У ЧЛСВЪ 14, ПРОТИВЪ ПІАНЦА,
(ТОМ. 1. ЛН. 213) ГОВОРИТЬ: ПІАН-
СТВО БІТЬ ОТЕЦЪ ВЛА, И НИПРАТИЛЪ ДОБРОДѢ-
ТЛИИ. АУГУСТИНЪ У ГАЛЕИ 1. ШЪ ТРЕТНОСТИ
(ТОМ. 9 СТРАИ 684.) ГОВОРИТЬ: ПІАНСТВО
БІТЬ МАТИ СЛАОГО БІЗІКІТІА, СІДІСТВО ПОГРѢ-
ШЕНІА, КОРИВЪ БЛАДѢАНІА, ИСТОЧНИКЪ ВЪСЪХЪ
ПОРОКШЕВЪ. СЛЪШЕНІИ ГЛАВЪ, ПРИБРАЩЕНІИ ЧЪВ-
СТЕВЪ, ВОЗДУШЕНІИ АЗЪКА, БЪИТОБИТЕО ТѢЛА,
РАДЕНІИ ЧИСТОТЪ, ЗАДЪБОГА ЧМА СЛАБОСТЬ,
ХЪДОСТЬ НРАВЕШЕВЪ, ОУМА ЖИКОТА, ЧІТИ ШЪ-
ЕКУЩІИНИ, ИПОСРІИ ДЪШИ. ПІАНСТВО УПРА-
ДАНЕВА ЛЮБОВЬ БЖІЮ, И СЪДЪШІИ КЪИИ СОДЪ
ИЗЪ ПРАЦА ИЗГОНІТЬ ВЪСТАГИНАНИ ПОДТВЕР-
ДИЛИ ПРІДЪЧІИНИИ ПЛАТОНОВЪ ЗАКОНЪ, И ОБ-
ПЕДАИ СЪДІР, УТО БИ ОНИ БІИА НЕ ПІАИ. ОКЛІИ
ИСТЪИ ЗАКОНЪ НАБАКАЛАБИ И ДАНАЪ У БИ-
ТАКОМОЪ ПЛАТЪВЪ: ПОНЕЖЕ ТАМО НИ СЪДІАМАЪ
НИ ЦАРЪ ДОПІРАИ БІНО, КРОМѢ КАДЪ ИЗЪ СЪ-
ДА ВОЗДЪРАТИТИ.

ИЛИЗАНДЪ АФРОДИЗІИ У ИСОНЪХЪ ПРОСІИМАТАХЪ
ГОВОРИТЬ, УТО ОНИИ, КОИ БІНО ГЪ ВОДОМА
РАСТВОРИНОГЪ ЧМЪРНИИ ПІИТЪ, СОДЪЖАТЪ
ВИДЪ И ЧЪБИТЕА ОНОГЪ ОУСТЪИ И ЖИВАТЪ, НИ-
ЖИЛИ ТѢ, КОИ САМОГЪ БІЗЪ ВОДІ ПІИТЪ.

СМЪРН, КОЛИКО ТРІБА БІНО ВОДИТИ, СЪВЪ-
РАЗНА ЧМЪНІА. ГРЕКІИ СТИХОТВОРИЦЪ
ХІПОДА ПОЧИТАЕО ЗА ПРАВИДИВО, УТО БИ
МА ЕДИНЪ ЧИТЕРЪ БІИА ТРИ ЧИТЕРЪ ВОДІ
УЗІТИ; ОВО ЕМО ОБЩИ ПРАВИЛО. ЛАНИИ
ПІИШЪ, УТО ДРЕИИ ГРЕКИ У 4 СЛОЕ БІИА,
ТО. СЛОЕ ВОДІ ОПІАИ, А ЧІТО И 6 СЛОЕ
ВОДІ У 2 СЛОЕ БІИА МЪШАИ, КОИ ПРАВИЛО,
КАКИ ВИДИТИ, СОГЛАБИТЪ ГЪ ПРАВИЛОМА ХІ-
ПОДОСЕМІА. НАИМАНѢ ЕМО КЪ 3. ЧАТИ БІИА
5. ЧАТИ ВОДІ, И ШЪДА ПЛАТАУХОВА ПОЛО-
БИДЪ ПРОМЪШЛА: ПИ ПІТЪ И ТРИ, А НЕ ЧИТЪ-
РИ: ТРИ ГОВОРИТЪ ЗА БІНО, А 5. ЗА ВОДЪ.
ОБАКОВО БІНО, ГОВОРИТЪ ОНЪ, БІТЬ НАМЪПЪ-
ШИ И ПОЛИЗНѢШИ, КОИ ЧЛСВЪКА НАИПОКОИ-
НѢИ УПАВАТИ, ТРЪДЪ ЗАБОРАНИТИ, И СЪ ПІА-
ДИ ОУЛОЖИТИ МОЖІТЪ. НО И ОВО ЗНАТИ
БІТЬ, УТО ГРЕКИ КЪ ОБАКОВОМУ МЪШЕДЕМО,
НИ ВОДЪ У БІНО, НО БІНО У ВОДЪ ОПІАИ, И

Замѣрность єіна ұашава развѣмъ. Бѣн-
ный жаръ у тѣла ѡмѣна, производитъ по-
жаръ житока нпріятнаго страхъ; иво єі-
но ұтѣнава ұмъ и развѣмъ, похоти и прои-
страти дѣха, какои множество пѣмъ поди-
житъ. Пѣантво єсть самовоаннй дамонъ,
нападамій нза рокошества на дѣшѣ.
Отый Евклимъ Амандрейскій у книги 2.
пѣдагог. глави 2. пишеть: надокнѣ у
єінь продирвоити такѣ євѣгати, какои єъ
кѣти: понижє овоє кѣ смрти приводетъ.
Отый Амвросій у книги 1. ш покааній, га.
14. говоритъ: Бадѣи тѣло пѣано, ұмъ
ємѣщиває, дѣхъ шлає тѣа и оцѣ коємѣитъ.
Н у глави 16. ш Наїи и постѣ пишеть: Чи-
ловѣкѣ пѣаннй єсть изливнаа телѣа у
глави 4. таможе говоритъ: Бѣна нрѣшь,
отровѣ наливашъ: єи что єрдѣтъ, єтъ
отровѣ, ұпрѣзнава ұбѣтѣа. ұтровѣ сажн-
глаєа, іонѣ приносѣтъ, галѣє ємѣщиває: є
єіно єцѣ и большѣє єнаѣ нладѣ. отро-
вомъ тѣло, а єіномъ ұмъ изєвѣтѣ. Отый
Григорій Нїтонскій у Бѣтан 3. на Фоканї-
лїта говоритъ: Бѣно євза мѣрї пѣно про-
нзводѣтъ заплавнїє нєвоєдѣржаїа, нпозн-
нїє кнєстн, єтѣдѣ єтарєстн, євѣнѣтїє жн-
намѣ,

намѣ, євѣнїаїє атѣарїтѣа, отровѣ дѣшн,
аншєнїє ұма, шѣвѣднїє доєрѣдѣтнїє, запла-
внїє стрѣтн. Отый Евфразїє Оураннїє у
єловѣ ш дѣєтѣт (Том. 1. стр. 128) го-
ворѣтъ: Оєлгда єъ єіна єойг, понижє єіно
нєєлгда нпрѣца тѣлѣ, и єтѣъ єанѣъ стрѣ-
тѣй у нѣлѣвъ замїглѣа. Н у єловѣ ш поѣ-
чнїи дѣшномъ (Том. 2. стр. 48) гово-
рнѣтъ: Бѣтѣй єіна какои отровѣа, да нє по-
єтѣжана євѣдѣшн пѣантвомъ и єєнажнєнїа
доєрѣдѣтнїи.

Ватонъ филоєофъ говоритъ: Пѣантѣо єсть
євоєвоаннє євѣвѣмї. Пѣаннїє єкѣзѣвѣтъ,
что пѣантѣо портнѣтъ ұмъ, и прнчннаєа страшнє
єноєи, понижє єногнїє нпнѣтѣ у єінь пѣантѣ,
развѣмъ и мѣєан, поємѣѣ нн нпрѣєвѣднєє
Пѣєлгоєъ говоритъ: пѣантѣо єсть развѣ-
жднїє євѣвѣмїа, нан аншєнїи ұма, нєє кады
ұмъ єіномъ нєєєвѣрнѣа, то єво тогда, ка-
кнє Фокѣтѣа говоритъ, єтъ подоєно коєма,
коѣ коѣа єз нєєвѣчнѣа. Єєнїєа у нѣкоємъ
євоємъ поєлннїє кѣ дѣєвѣлѣє пишнѣтъ: Пѣан-
тѣо разєлєєлѣєлѣа рѣнїє и ногѣ, и тѣорнѣтъ єн-
дѣ похотѣнєєннїи и ннчнѣтннїи. Н тоєш рѣдн
нѣтнна єтъ, ұтѣо дѣєннїи Арїєпагїтѣа прн-
єодѣтъ

комъ сокращенія вѣщцъ? комъ они снѣ? Не прѣвѣщавшіи ли во вѣнѣ, и не назидующіи ли, гдѣ пишемъ бѣсѣды? Не учи-
байтца вѣщима, но испѣвѣте къ члвчѣскимъ правдѣнымъ, и испѣвѣте въ проходѣхъ; аще бо на чашѣ и стаклѣницѣ еданіи снѣ теон, послѣди имашн ходити нѣждѣшн бѣланаму дѣла.

Вѣщъ Осоломонъ учѣщѣла не показати тайнъ Пѣщницѣ, а свѣщѣа пословница естъ, что у вѣнѣ можно нѣтнѣ найти, понежи какъ зрѣцѣло показѣте аще, такъ вѣно показѣте макал и болю члвчѣка. Многн старати и новѣи трощѣт дознати ш нѣкога нѣкѣн тайнѣ, но пѣщница вѣща евангѣа награднѣа снѣ, що знаѣа, сама казѣтѣа, ш члвчъ Оника у шснѣхъ посланнѣхъ говоритѣа, что какъ око вѣно члвчѣка испѣвѣтѣа, то на-
нѣа нѣа нѣа вѣщѣи евангѣа Тайна, и евангѣа тогда подобна зрѣцѣлѣ, коѣ предѣтѣла снѣ вѣщн евангѣа прѣдѣ снѣ. Что трѣзнонѣ у вѣщѣа, то пѣщницѣ у вѣщн, говоритѣа Пѣщницѣа, или како имъ кажемъ, що трѣзана мажнѣа, то пѣщнѣа говоритѣа; и нѣкѣа до-
казѣтѣа, что вѣно ннчѣа не евангѣа, но
Евангѣа

Евангѣа тайнѣ, нѣрѣе и пороки члвчѣчѣе от-
крѣла. Прѣщѣа имамъ у Нонѣ и Лотѣ. Первѣи учѣщнѣа вѣщнѣа откѣло то, что по-
крѣвно евангѣа трѣбѣтѣа; а Лотѣ пѣщ-
нѣа свѣщѣа свѣщѣа учѣщнѣа кровосѣщнѣа. Вѣща Осоломонъ прѣщѣа не могѣа, тога прѣщѣа вѣно. Снѣа горнѣа жѣщнѣа пѣщ-
нѣа, кога жѣщнѣа пѣщнѣа не згорѣа, говоритѣа Оригѣа за Лотѣ. Подобнѣа и И-
ронѣа у посланнѣа 41. къ евангѣа (Томъ 2. стр. 324) пишѣтѣа: Вѣо учѣщѣа, евангѣа и мѣщѣа и погрѣнѣа. Нѣа вѣа евангѣа члвчѣа пѣщнѣа свѣщѣа маготѣа шѣа, которѣа члвчѣа шѣа снѣа лѣтѣа трѣзнонѣа прѣщѣа-
калѣа. Лотѣ члвчѣа пѣщнѣа не знаѣа судѣлаз кровосѣщнѣа, и евангѣа осоломонъ испѣвѣдѣа, того вѣно посѣдѣа.

Осоломонъ то дѣла, кога вѣно прѣщѣа, за то пословница евангѣа: Дѣа пѣщнѣа, евангѣа и кѣщѣа. У вѣнѣ заключѣна евангѣа кѣщѣа аевѣа, понежи у кога вѣно учѣа, у тога нѣтѣа снѣа вѣнѣа кѣщѣа и евангѣа похѣтѣа шѣа трѣа за тѣа вѣнѣа жѣщѣа. Нѣгдѣа вѣщн евангѣа кѣщѣа, прѣщѣа, и кровосѣщнѣа, рѣщѣа учѣщѣа и пѣщнѣа?
Многнѣа

Многѣм сотворитъ у планетѣхъ неукротѣ, а кажда различити, то сами ови гнѣшати и проканнаитѣ. Плянцѣ творитъ многѣхъ, говоритъ Симка уполанію 84. а нажда отрезнити, сама стыдитѣ. Отѣмъ Августинъхъ блаженѣхъ ужасный примѣръ за некоега Еврѣяла Японскогога Гражданина Омна, кои сплншавъ, матирь свою урезати тако наиловати хотію, что она отималѣнѣ, морала дѣти помнитѣнѣ; потомъ уѣдѣио двѣ свои кроуки Оутри наиловати, и какш они не дали, то она едмѣ смѣртноу ранію, и отца, кои то вопрѣтити дошло, уѣію на мѣтѣхъ. Ванѣта пѣаннѣхъ уѣдѣнѣхъ нѣе ни мало авѣшнѣ шѣ юота.

Учитамо у Ниторіахъ, что итѣнѣ монаха имашъ обшчѣй ка некоемѣхъ у градѣхъ мѣщанинѣхъ на конакѣ приходити. она бѣшъ бѣма жестокогога житѣа и слѣжѣшъ бѣшъ поитомѣхъ и молителами, ради нѣга многоа терпѣшъ шѣ діавола, ивѣшенѣа. Владнѣнѣта говоритъ Монаха ка діавола: дѣшѣ нечестнѣхъ, ца требѣнѣа ты шѣ мнѣ, да вѣкъ покой шѣ тебѣ имати могѣ? діавола шѣговорію: Нзѣри пѣм шѣошъ три вѣщи: уннѣи бабѣа са-Готтожомѣхъ, кода кои ты приходити обшчѣа

ИМА-

иладѣшѣ, Монаха сказао и то учинити нѣіа. діавола говорито: уннѣи нѣна мѣжа; монаха сказао, да Гдѣ сохраниѣа мнѣ шѣ того. діавола говорито: поне опитѣ владнѣнѣта вѣнома; Монаха сказао: то хоѣи учинити, и тако шѣнѣво уградѣ и Опіош, отнѣшѣо на преддѣннѣи шѣи конакѣ, и учнѣіо бабѣа са нѣтома Госоложомѣхъ. А какш мѣжа заѣташъ, и нѣга поваош и нѣти хотѣшъ; она кравишѣнѣхъ уѣію мѣжа, и тако учнѣішъ еѣа три порока у Владнѣнѣта. Пѣанѣа назѣао по спѣвѣдѣиости пѣантѣхъ прѣстолашѣахъ градомѣхъ у прѣннѣи порокишѣхъ. Августинъхъ у словѣхъ шѣ Трѣзвѣити, гла. I. (тоб. 9. ст. 688) говоритъ: урѣзъ вѣно чѣстога погѣбѣлаѣа, и многѣмъ урѣзъ то прѣннѣианѣа. И у словѣхъ 33. ко удиннѣннѣахъ пѣнѣта: Пѣантѣво еѣтѣ мати еѣтѣхъ вола, сѣнѣа еѣтѣхъ похотѣи, и отѣа вѣакѣа гордошѣи. И пѣнѣи у словѣхъ 64. икожи сѣнѣи у докѣ еѣхои зажѣгаѣа хѣдѣтѣи, тако пѣантѣво порѣтѣа тѣло, и дѣшѣвѣ иѣнѣшъ са тѣлома вѣргѣаѣа са покарѣа тажнѣхъ гѣтѣхѣа. Оѣнѣи Златовѣтнѣхъ у Еѣтѣмъ 17. (том. 5. стол. 740) говоритъ: Нѣтожи діавола тѣнѣи прѣатнѣи какш пѣантѣво, понежи еѣтѣ нѣто-

ЮНОСА 7

вожа и родитиѣ съѣха влмхъ. Н у Блѣ-
 дам 58. на мат. дѣлаз не совѣрши (том.
 2. стол. 490) говоритъ: Кола авѣшиѣ
 съѣх сплз, и кола израдитѣшиѣ съѣх П са
 пави пѣаницѣ? Авѣстиѣна и Басонѣи бланкѣи:
 пишѣтъ: Кѣнопѣиѣ ш дайтѣ сви вѣкѣмъ вѣз-
 стѣдствѣмъ, что и самѣ немалыиѣи скоти у
 нечистотѣи превосходятѣ; нбо скотѣи законѣи
 вѣстѣства поклѣдѣютѣ, а оуби ирѣтъ у мѣже-
 боухъ жинкагш, и у жинъ мѣжикагш.

Обжирѣтво и пѣанство съѣх мржа, кой-
 омѣ дѣлолаз раздѣлиѣи гѣтѣи шѣра, равнѣи
 канѣи у еднѣи мѣтой бодѣи раздѣлиѣи тѣвѣ-
 ери мржекомѣи приелѣантѣи; и Авѣстиѣна прѣ-
 видѣливо говоритѣ: пѣанство съѣх прѣанѣи
 дѣлолаз, лжезвѣи Отрѣз, гадкѣи гѣтѣи,
 тко то имѣдѣ, тѣи пѣи нѣмѣ, кон то чинѣ,
 тѣи не творѣтъ гѣтѣи, но самѣи съѣх са
 шимѣ гѣтѣи. Н Орѣвѣи говоритѣ: Пѣан-
 стѣи творѣтъ Чѣловѣка скотомѣи, крѣпкого
 нмощнѣимѣи, и памѣтнога вѣзвѣимѣи.

Анахарзѣи, какѣи ш нѣмѣи Лѣрѣи пишѣтъ,
 хотѣвшѣи нбо прѣатѣи ш пѣанствѣи гѣубѣати,
 свѣтовѣиш нѣмѣи шотрѣти прѣатѣиш на вѣз-
 стѣдѣи

стѣдѣи прѣи и вѣзвѣиш пѣаницѣ. Акадѣмо-
 нанѣи и Спарѣиѣи хотѣвшѣи дѣтѣимѣи скотѣи
 пѣанствѣи у мрзѣстѣи приѣнѣти, прѣдѣлѣлаѣи
 прѣдѣи нѣхъ пѣани гѣбѣи и рѣкѣи, кон ани вѣза
 ұмѣи енкалѣи, бѣиѣи, екалѣи, пѣбѣиѣи, по-
 вѣтѣиѣи, падаѣи, и сви то нѣбѣлаѣство чинѣ-
 ли, что пѣаницѣи чинѣтъ. Солонѣи, едѣнѣи
 изѣи пѣанѣи Грѣнокѣи Мѣдрѣиѣиѣи, мѣждѣи
 прѣвѣиѣи законѣиѣи, дѣиш Аннанѣишѣиѣи и такѣи
 законѣи, что ем они ұмѣрѣтѣиѣи Еназа,
 кон ем у пѣанствѣи дѣиш. Пѣанѣиѣи, тако-
 жѣи едѣнѣи изѣи Пѣанѣишѣи Мѣдрѣиѣиѣи, дѣиш
 законѣи, ако ем кон Пѣаницѣи какоѣи ело ұнѣ-
 нѣиш, да съѣбѣи кашѣиѣиѣи ебѣи. За пѣ-
 анствѣи ирѣтъ и за блѣнѣнствѣи; но вѣи жѣ-
 томѣи за пѣанствѣи, нѣкѣиш за блѣнѣнствѣи
 кашѣиѣиѣиѣи надѣиш; говоритѣи Арѣиѣиѣиѣиѣи.

Бѣиѣи оубѣи нѣкѣи Мѣдѣиѣи, нѣпѣиш Лѣнѣиѣи
 Хѣишпѣиѣиѣи, и Гѣзѣиш Арѣлѣанѣиѣиѣи, кон до-
 казѣиѣиѣи, что кѣи зарѣиѣиш гѣбѣиѣи, кад-
 кадѣи шнѣиѣи. Иакѣиш Гѣлѣиѣиѣиѣиѣи, что
 ем крѣпѣстѣи жѣлѣѣиѣи не смѣлѣѣи. помѣиѣи
 съѣх еѣакоѣиш мѣѣи едѣнѣиѣиш опѣиѣиѣи: Но
 оѣи мѣнѣиѣиш вѣѣи еѣиѣиш мѣиѣиѣиѣиѣиѣиѣи
 и еѣиѣиш нѣхрѣиѣиѣиѣиѣи; можнѣиш вѣиѣиш что самѣиш оубѣи

Мидики амбали кадказъ подлпнтни, такш и дрѣвнма не возбранявали, или пакъ допѣщали ѹпкватисѣ, что емъ сини не бманъ еаммъ планицы, какшо и даказъ еста мѣждѣ Мидиками таковыма, изъ конхѣ нѣкинъ амбалки пнти бѣно, болкнтникимѣ оное пнти не возбраняютъ; нѣкинъ радшъ пнтя Вафѣ, и солкнтникимѣ оубѣ пнти допѣщавтѣ; нѣкинъ же бѣна нпнѣтѣ, за то не токмо Болкнтникимѣ, но и заравымѣ пнти оное не поглабадантѣ. Но ебдалектѣ естѣ, стрѣти нѣкога, ако и мѣдрѣга чѣстѣка лѣдовати. Бманъ слабѣнѣшн Мидики, какшо Нпократѣ, Галнѣ и Дѣокоридѣ, кон ни мало ѹ томѣ не согласовали предчнннмѣ емозвродамѣ. Правда что Нпократѣ ѹ шонхѣ Афоризмаха пишѣтѣ, да бѣно ванднкои пѣно слажнѣтѣ протнѣзъ евалкн оубѣ, ако нрѣтѣ она болксть прншла ш нѣки хладнѣ и двѣмѣ матрнѣ; оеачѣ не лѣдѣнѣтѣ изъ тога, что емъ оуптнѣнъ тѣеало, понжѣ тогда емъ оуптѣмѣ не нцѣлннѣ, но большн поеджѣнн лѣдовало.

За юдрѣжанѣ заравял нѣма лѣшнѣ ердѣства, какшо тѣзвннѣ, конма нанопленѣннѣмѣ еолѣзны нцѣлаекѣтѣ. Оубѣ Амвроснѣ ш

Ном

Ном и Ковчнѣ гл. 11 (Том. 4. столп. 953) говорнтѣ: Тѣзвннѣ ѹма естѣ лѣкартѣо тѣла. Аугѣнтнѣ ш тѣзвннѣ, гл. 1. (Том. 9. стр. 684) пишѣтѣ. тѣзвннѣ естѣ чнотѣ ѹма и чѣствѣл, и покровнтнѣ естѣ ѹдшѣл и цѣлѣгѣо тѣла.

Нпократѣ говорнтѣ: естѣтѣ ѹмнш ерднтѣ многш спавати, многш едѣтн, многш пнти, и за то еки, что естѣтѣ ѹмнш тѣорнтѣ, стмнтати нѣдобнѣ. Пнктѣо естѣтѣ ѹмнш тѣорнтѣ, даки оное стмнтати тѣка; нѣо тѣорнѣзъ тѣла и ѹма частнѣмѣ, то естѣ Орднѣ, жнгрнцнмѣ и мозгѣ, пнктѣо ерднтѣ. Онрѣзѣ тога, Тѣо зарѣчѣваѣтѣ, что Бѣѣ допѣствнѣ, и допѣца, что Бѣѣ зарѣчѣтѣ, тѣѣ протнѣнтѣ Бѣѣ. Миднкн пнктѣо допѣщавнтѣ, допѣщавнтѣ что Бѣѣ зарѣчѣваѣ, даки таковн миднкн протнѣнѣ Бѣѣ и нѣговѣй вѣомъ. Н тѣо такш прѣднѣзѣ и ннмѣмннѣ ебднтѣ прѣдлочнтати члѣстѣннкн ѹтѣлѣ зарѣчѣднмѣ Бѣѣмѣ? Лѣшн Бѣѣ, ннжнѣ члѣстѣннкѣмѣ поенновѣтнѣ, говорнтѣ цѣннѣо пнсаннѣ дѣан. 4.

С 2

Есть

ВѢСТЬ ИСТИНА, ЧТО БЛАЖЕННѢЙШІИ И СЛАВЕНѢЙШІИ
 ЛЮДИ ПѢДАВАЛИ НА ПЛАНТЕО, НО БЫЛИ ЕМ
 ОНИ ВЪЩИ СЛАВЕНІИ, АКО ЕМ БЫЛИ У ТРЪЗВЕНІИ
 ПРЕЖДА. ПИШЕТА ЗА АЛЕЖАНДРА БЛАЖЕГО,
 ЧТО ОНЪ ВІНОПИТИМАЪ СЕИ ДРУГІИ ПРИБОУДОШ,
 НО ЧИЗЪ ТО САМОЕ ОНЪ СЕВЪ ІЕСОМ ПРІЖДАНІИ
 САМЪ ПОМАГАЮ, А НАКОНЦЪ И ЖИВОТА АЖІО-
 И. ОНЪ ПРИ ОДНОМЪ ОБЪДѢ ИВАКЪИ 20
 ЛИНЪ, СКАКОМЪ ПО ОДНОУ БОКАЛЪ НАПИШ, И
 СКАКОМЪ СПИТА, КОИ НѢМЪ НАПІАН, ПІІШ, А
 ПОТОМЪ ПЛАЕШ ДВА ДНА И ДЕСЬ КОТИ НЕ РАЗ-
 БЪДІВІЕНО. У ОВАКОМЪ СЕОІМЪ ПЛАНТЕВЪ
 ЧЕЮ ОНЪ НАНАБЪВІИ ОКОЕ ПРІАТИАЪ, КАКЪ КАЛІ-
 ФИНА, ФЛОИТЪ, ПАРМЕНІОНА И ДРУГІХЪ, А У
 КІИИ НІГОВА ВЪРЪНѢШІГА ОДРЪНОГА ДРУГА КАУТА
 У БИАНІИ СІТЬ ДОВОСАШ ИЗЪКІТНО. КАУТЪ
 СКАЧЮ АЛЕЖАНДРА НѢКОЛИКОИИ ПОГРЪШКАИИ,
 КОИ АЛЕЖАНДРА ПІАНА БЪДЪВІИ СІПРІТИ НЕ
 МАГАО, НО ДЪХОМЪ ПЛАНТЕКА РАЗЪРІВІШИ ПРО-
 БОЛЪ КАУТА НАКЛОЗА, ШІГА ОНЪ ОДМА МР-
 ТАЕЪ ПАШ. У СКАКОЕ-ТО БЪИТЕО И ТЪРЪН-
 СТЕО ПРІВОДИТА ПЛАНТЕО ЧЕТКА. ОНИКА
 ПИШЕТА: АЛЕЖАНДРА ПРИ ОДНОМЪ ОБЪДѢ УПІЕ-
 ШІИ ЧЕЮ ШЕОГА НАНАБЪШІГА ДРУГА КАУТА,
 И КАДИ ИЗПАЕШ, ПРИЗНАШ ШЕО ПІОГРЪШКЪ,

И

И У ТАКОЕВЪ ЖАЛОСТЬ И РАКАНІИ ПАШ, ЧТО
 И САМЪ НЕІ ЧЕНТИ ХОТЕШ, И ЗАТО ЧИЗЪ НІ-
 КОАКОЕ ВРІИ ЗАТВОРОИ, И Ш ЖАЛОСТИ, СТЫ-
 ДА И САМА НИКОМУ ІЕНТИИ НЕ ХОТЕШ. ИНО-
 ГІИ ПИСАТИИ ВЪРЪИТА, ЧТО ОНЪ РАДИ ТОГА
 НАПІСААЪ ОУРОСАТА. ВТО ПЛОДЪ ПЛАНТЕА!

НЕ МІМІШИ ЧЕІНТЕО БЫЕА Ш ПЛАНТЕА И ПРИ
 ГОЗЕАХЪ, КОИ РАДИ НѢКОІГА СОВАЖЕОГА ВІИ-
 ЛА БЫЕА, КІИШ СЛАВАГІИ ДОМАШНІЕ ПРАЗДНИ-
 КИ, ТВОРІИ ЖЕНДЕИ И ПРОЧАА, ГДѢ БІЗЪІМ-
 ИИИ ОБМАЙ СІТЬ, ЧТО ЗА ЗАДАЕАЪ НЕ ТО-
 КІИШ СКАНОГА ПРІВЪТІТЕВІИЦЕГА, НО И СРОДНИ-
 КІИЪ ГАЗДІИИХЪ НАИ ДРУГІХЪ АИЦА, КОИ
 ДАМКО ЖИВѢТА, А КАДКАЪ ЗА ПАРІИ, ЗА
 СІВІНИИ, ЗА МАГІСТРАТИ, ЗА БОІИТЕО И ЗА
 ПРОИ СТОКІИ, ПО РАДЪ ПІЮТА. И КАДЪ ЧАША
 НІПІИНА СЪДИТА ДО КАЛІИ, ТО СІТЬ НА КОКАТА,
 ТО ОДМА НАПОЛНИТА, ДАДЪТА ОНОМЪ КОИ ПІО,
 И ОКАЙ ДАРТА ОНОМЪ, КОИМЪ НАПІО, ТАКИ О-
 ДОМЪ. У ОВАСЕМЪХЪ СЛЪЧАХЪ НЕ РАЗЪЖ-
 ДАВАН, КОИ МОЖІТА И КОИ НЕ МОЖІТА ПІТИ.
 ПОЧИТЪЕТА ЗА НЕПРІАТИА ОНОГА, КОИ ПІТИ
 ШРІЧЕТА, РАДИ ЧІГА НЕ РѢДКО КАЕГА И КОИ ЗА
 ОТМАРИИИ СІДЪВІТА. БІЗІИТИНІАІІИ И ТЪ-
 РАКІИ ОБМАЙ! ОУІИ АМЕРІИИ ЧГАЕШ 17-

шъ Иванъ и пастѣ (том. 4. стол. 1132) говоритъ: Съколь великой бѣдѣмъ! да пи-мо въ заребатъ царю, и тко пѣтъ, по-винна въть: нео не аmentsъ царя, кой за заребатъ нѣгово не пѣтъ. Читамо у Нито-ринъ, да Ахмфизъ нѣвъ Даривъ чинишъ Гра-жданскаго Общиннаго закона что ем при о-бѣдагъ никто не мрѣншъ дрѣгога къ пѣтъ принѣждавати, но оскій по своимъ промво-мнѣю, кадз хотѣ и колику можи, да пѣтъ. Призиданнй законъ! Ови немиланнѣи во-ты, говоритъ златвоитѣмъ, фѣтъ и пи-нѣ до доволытеа, а не виши. Олаз пѣтъ многу оскъ не виши, разѣт колику по ве-тѣтебъ тѣбѣтъ. Нити можѣтъ Чѣтъка бѣла, Ола, или крабъ натрѣати виши пѣти. Елишъ даки ты хотѣшъ такога бѣдала ем-ти, да ты развѣмнога чѣтъка горѣшишъ о-ла чинити нишъ, кадз нѣга натрѣвишъ пѣти виши, нгола вѣтѣтео нѣгово можѣтъ.

Лакдимомани и Олартамъ тога обутаа, что ем еданъ дрѣгога къ пѣтъ принѣжда-еаан, нѣвъ, никада прѣимкти хотѣан, какш Лакдимоманскій Стихотворецъ Аляннй пишѣтъ: Но и у Олартъ вѣтъ похладннй овай омычъ,

да Иванъ по своей волѣ пѣтъ. Истнй Аян-ний въеши нѣкогда, что у нѣкогъ мѣстагъ аиди принѣждавати къ пѣтъ, сказахъ: Не принѣждавати ан и къ фѣтъ? чрѣзъ что да-елио развѣмѣти, да колику бѣдала и нѣвъ бѣла вишь вѣтъ нѣтога принѣждавати вѣти, толику бѣдала и нѣвъ нѣво вѣтъ принѣ-ждавати пѣти оного, кой жданъ нѣ. Ты зовешъ нѣкога на оскѣдъ, иговоришъ, что ты нѣга, какш Прѣятѣль Прѣятѣа зовишъ; акои такш, то зарю принѣждавашъ нѣга пѣти, зарю ты какш Прѣятѣль нѣмъ, какш Прѣятѣю на волю не ошѣаешъ, да онъ до вѣтѣтѣннѣи остоги фѣтъ и пѣтъ? Какшо то прѣятѣтео, какеа акосоъ, что ты нѣог-га госта до толику натрѣванѣмъ пѣтъ довати старашъ, да онъ ошѣвиши извѣнѣтъ вѣвѣтѣа, у колѣтъ паднѣтъ, елатъ, или ногъ, или рѣкъ понрѣвиши омомѣтъ, и нан послѣ жнѣота ашѣтѣи. Божѣтннѣи нѣи ты Прѣятѣль, но нѣпрѣятѣль и коннѣю чѣица тѣога прѣятѣа и Госта. Авѣгѣтннъ у Олабъ пѣвома въ нѣвъ 17 по кошѣтѣи (тѣ. 10 стр. 781.) говоритъ: Тко дрѣгога принѣждаа нан потрѣи пѣти, мѣвиши ем вло чинишъ, ако ем тѣло нѣгово мѣннъ

рикан, сирѣчь сѣло, жѣто, змивкасто, червѣно, тмнш червѣно, и червѣнкасто; притомъ и въѣкъ разнѣнахъ имѣе, нѣкои вѣно сѣчь гладко. нѣкои каштѣо и кикасѣто; но и у сѣтѣвъ разнѣсть имѣ, понижѣ нѣкои сѣчь танко, сирѣчь что у сѣтѣвъ на вѣозѣ сѣтѣло прѣсѣдѣти, и нѣкои дѣкло, что едеа на вѣозѣ прѣсѣдѣти можно; Сѣчьъ тога вѣвъ и сѣоѣтѣва разнѣ, понижѣ нѣкла вѣна вѣвъ крѣпка, нѣкла покрѣпѣнна, а нѣкла вѣма слаба и водна шъ пѣи, и ова разнѣсть вѣма шъчѣсти по положѣнѣю сѣтѣла, гдѣ оное родѣти, а шъчѣсти по вѣмѣнѣ лѣта, кадѣ каковою лѣто вѣма, или жаркою или мокрою, понижѣ издѣннаа жаркоствѣ прѣждѣ вѣмѣни, и издѣннаа, наипачѣ у дѣтѣвъ и шѣтѣвѣншъ мокрота прѣмѣнава сѣтѣтѣннѣо сѣоѣтѣво вѣна.

Намѣчѣши вѣно сѣчь оное, кон лѣпа чѣста и сѣтѣла колѣра, прѣятна мѣрка, сѣтѣтѣла танка или прозрачна, сѣоѣтѣла крѣпка, и шъ едни годѣни или малш вѣни старо; ослѣково вѣно укрѣпѣлава сѣи сѣтѣтѣннѣи у вѣтѣвъ оми, разнѣлава жѣннѣнна вѣствѣа, укрѣпѣлава и согрѣва слазѣи и хладнѣи мозакѣ; ползѣ-

рисовъ сѣтѣла

гѣа жѣлаво производѣти у нѣмѣвъ шѣрнѣи сѣла, приносѣтѣ охотѣ къ сѣвъ, теорѣтѣ чѣтѣвъ кровѣ, подѣитѣ лѣтѣз чѣтѣз сѣрѣзѣ, разгонѣла дѣкѣлѣ и гѣтѣвъ сѣнѣвъ, тѣла урѣнѣвъ и знонѣтѣи прѣчинава. Ползѣтѣа такождѣ ошѣмѣа, кон урѣзѣ долгѣи вѣлѣтѣз изнѣмо вѣ-али; сѣрѣзѣ тога вѣкѣитѣ прѣшѣ, прѣгонѣтѣ вѣорѣжѣ и пѣшѣи, и дѣитѣ спѣокоѣннѣи сѣнѣ. Но ови допрѣдѣтѣми вѣмѣитѣ шъ вѣна, кадѣ вѣтѣкѣ оное у мѣтѣрнѣшъ употребѣлава, а нѣмѣтѣрнѣшъ употребѣламои приносѣтѣ вѣтѣкѣвѣ ова она и дѣши и тѣла вѣлагопѣлава, шъ конѣзѣ имѣ у гѣлѣмѣ стоѣи гѣовѣриѣи.

Сѣтѣо крѣпкои вѣма старо вѣно сѣчь вѣдѣтѣно гѣлѣмѣ, и прѣводитѣ вѣтѣка у слазѣствѣ, прѣнѣмѣла такождѣ дѣрѣтѣнѣи и подѣоѣи вѣлѣтѣи, наипачѣ кадѣ тѣо оное нѣпрѣстаннѣшъ и многѣшъ пѣтѣа.

Стара гладка вѣна вѣвъ ползѣна вѣвѣрѣгѣмѣи и вѣшѣнѣи. Такова вѣна вѣвъ доѣра и за тѣкѣци вѣрѣи, и кон шѣкола пѣи разѣтѣлаванѣтѣз, кадѣ сѣ нимѣи парѣти и нѣпрѣкѣитѣ. Дѣоко-рѣдѣа пишѣтѣ, что нѣопрѣна фѣрѣшка сѣвѣа вѣна у таково вѣно у мѣчѣна, и на фѣрѣшке сѣнѣи жарѣ оѣоки поѣтавава, ползѣтѣа.

всима жарка, но притомъ сладка, и приятна за питиѣ. Между оныхъ есть напитки познато вино Бургндское, Шампанское, Фронтинское, и мѣшкатное.

Бургндское вино есть самое приятнѣйшее и здравнѣйшее, была неслас и здравито чреванное. Оно по полдню приводитъ добротомъ сласе. Оно вино имаетъ приятной вкуса, укрѣпляетъ и согрѣваетъ глаза, жидаетъ, и плавитъ почки; однакожъ за трапизъ не весьма годится, понеже есть весьма жарко на животско, и сваритъ сла вши еопищела, нежели производитъ. Обычъ полднъ иваритъ около четвертого часа по полдню можно по единъ или двѣ чашки пити, и тогда была за жидаетъ изрядное средство, кое у жидаетъ остатка сла добро сваритъ.

Шампанское вино есть лучшее Бургндского понеже оно по вкусу есть сладше и приятнѣе, и болѣе напитокъ. Починъ и имаетъ смѣж жидаетъ производитъ крѣпоти и сваритъ производитъ; а при томъ чрезъ уривъ скорю входитъ.

Фрон-

Фронтинское имаетъ приятной вкуса, и даетъ смѣж жидаетъ; напротивъ того не много имаетъ приятна; понеже много имаетъ, оупождаетъ имаш, и причиняетъ нѣкой боли болѣзнь. Но какъ вино едетъ какъ лекарство, то укрѣпляетъ и разжидаетъ все животинны пла, и творитъ чѣтка франка и смѣла.

Мѣшкатное вино, понеже оно разитъ у нѣкой провинци, гдѣ и фронтинскъ. то оно только у оныхъ разжидаетъ, что перво есть сласе, а долго чреванное. Мѣшкатное вино есть изрядное, благоекуное и славное пити, и много поводитъ хладномъ и варитъ многоимъ жидаетъ.

Оба вина воемъ етъ весьма житока, и зато никада при трапизъ за угащенѣ жидаетъ, но только поимѣ сла ради укрѣпленія жидаетъ по единъ или двѣ чашки поити.

Италинское вино едетъ также весьма житока, окая весьма приятнаго и сладкого вкуса, укрѣпляетъ жидаетъ, и поведаетъ нѣкоемъ изпользуютъ мокротъ. По колору етъ вина Италинское нѣко чреванное, а нѣко етла:

D

HO

НО ОНА ЕСТЬ ВЕЩА ЖИТОКА, И ЕЩЕ ПОМЪШАНА ВОДА СЪБАНИХЪ ПИТИ МОЖНО.

ФЛОРИНТИНСКОЕ ВІНО употребляется и у Сурдосовъ вѣдла събжитъ, понеже имѣди оскантъ еѣю оубъ стизати и златворати. Савнога боу йтеда еѣѣ и снапа вѣна, коа райбѣтъ у Крамѣтѣѣ Нѣлопантанкомъ, у Оириакъ Коринки и по дѣвѣнмъ мѣстамъ, до конѣхъ прѣна дѣжѣтъ и

БЛАТИННОЕ ВІНО, кое есть природное здравое и благоуханное питіе, имѣющимъ оубъ жѣлѣзакъ ирѣлпѣти, и ше жѣзѣнне сна развѣнлабати.

Мѣждѣ вѣнами, коа на Арипѣлаговѣхъ оутрѣвахъ родитѣ, есть природное вѣно, и минеральное по оутрѣвѣ

МААВАЯ. Ово вѣно есть вѣдла сладко и благоуханно, подобно Вендѣнскому вѣтѣ; оно укрепляетъ жѣлѣзакъ, и теоритѣ доброй сваринѣ. Притомъ имѣди оубъ вѣдла острѣлѣти и измѣшавати, и потомъ вѣдла поазѣтѣ мокротного и хладного естѣства лѣдѣмъ, а лѣпѣн снамъ, конъ еодѣнѣ болѣтѣ имѣдѣ.

ВІНО

ВІНО КЪВЪРКОЕ, родитѣ у оутрѣвѣхъ кѣвѣхъ, и есть такожде мѣждѣ благоуханнѣшими вѣнами, кои вѣдла издано жѣлѣзакъ поазѣтѣ, и евою прѣнципѣиою снаю рѣпрѣнтѣнаваи по вѣдлѣ тѣлѣ.

Нѣмѣнѣца вѣна еѣѣ многуразлична. За вѣдла вѣдла почитѣтѣ Гѣнкаа, Мозмакаа и Майнѣкаа. Потомъ имѣдѣтѣ Нѣкарѣкаа, Франкомѣкаа, Авѣтѣрѣнѣкаа, Турѣнѣкаа и дѣругѣа вѣна.

Кз вѣнамъ вѣрумаго вѣнѣкаго кѣвѣга прѣна дѣжѣтѣ и вѣларѣкое, такоже ирѣдѣнѣо, канѣи и вѣлѣо. Ова вѣна еѣѣ доста жѣтока и оспѣнѣта, издѣного вѣдѣа, и угодна жѣлѣзакѣ. Оваѣ не надобно еѣ имѣти оспѣтѣне, понеже вѣдла оѣгоѣрѣмѣлѣтѣ глазѣѣ, и вѣнѣи нѣоѣ бо лѣтѣѣ прѣнѣнѣлѣтѣ.

Нѣжи лѣнѣлѣн на планинахъ рѣтѣвѣца вѣна прѣоухѣдѣтѣ еѣѣ вѣларѣкое, пожеи еѣѣ здѣвѣтѣ.

Нѣдалѣко ѣ Оутѣкѣвѣга у вѣлѣ Домѣкѣвѣи на планинѣи зѣвоѣи Латѣнѣвѣга, родитѣ оѣѣ вѣно издѣно, здѣвоѣ и благоуханное вѣно,

D 2

КОЕ ЖИВАКОЕ СЪЖИТЬ, И ИМАДЕ ОНЪ ВЪЗВРАТИ
НЕШНОЕ ЖИТИЕ, И КЛАНЬ И ПЕЛКА ТРАТИ.

МЕЖДЪ ЕЩЕМА ГИЖКОМИ ПИРАМИ ИМАДЪ ПРИ-
МЪЩЕНІЕ БЛАХАРАХКАА И ГИЖАДЪРОКАА; ПОМ-
ЖЕ СЕБЪ ПЛАГА МОЛОГО ПІАТНІЕ, И ВЪКОНТИ,
ИЖИИ ПРОСА. СЕБЪ КЕМА СЪСТАД И КИСТЪ,
И ОНЪ ИМАДЪ СОГРЕВАТИ, УТОЧАВАТИ, И
РАЗТАВАВАТИ. И ПОТОМУ СЛАСОМЪ ЖИВАКОЕ
ПИРА ПОЛЗЪЮТЬ, НСО НЕ СМОУ ИТГА НАНАДЪШИ
СОГРЕВАЮТЬ, НО И ХЛАДНОЕ И ГРЕТНОЕ У ИТЪМЪ
СЛЕНЪ ПОПЛАВАЮТЬ, РИТАВАЮТЬ И ИЗПО-
ДАЮТЬ; И ПРИТОМУ СВАРИИ ПРОИЗВОДИТЬ, И
СА ЕНЪТРИНАА ИЗРАДИУ У КУПЛАВАЮТЬ. НО
ЗА ПРОТМЪ КАПИТАКЪ ПРИ ТРАПЕЗИ ИГОДИТИ,
ПОМЖЕ СЕБЪ ЕЩЕМА ЖИТОКА. ПОКАТЪ СЛА УМЪ-
РИНИУ У ПОТРИМАИ ЕЩЕМА ПОЛЗЪЮТЬ ЖИВАКОЕ.

МОЗИКАА БІНА СЕБЪ ТАКОЖЕ СЪВЪТНА,
ЧИТА И КИСТЪ, ИМАДЪ ПІАТМЪИ ЕКЪС И ПОС-
ЗВИТЬ ЖИВАКОЕ. ІАДИ НСОВА У МЪРВНОГО
СВОЕТВА ПОДАЮТЬ ВЛИКЪ ПОМОЩИ У БОАТНІ-
ЦАХЪ БЪВРИСЪХЪ, ВЛИКИ И ЧАЛОВОСЪ. ОД-
НАКО СТАТИ ЗАДЪГО НЕМОГЪТЪ, И ЗА ТО ПО-
САТЪ ЕДИ ГОДИИ ИМАДЪ ПОПИНА БИТИ.

Ншд-

НИКАРКАА БІНА ИМАДЪ ПОУТИ РАКИ СВОЕ-
СТВО, ТОМО НЕ ТАКО ЖИТОКА, НО МОЛОГО
МИША НЕКИИ МОЗИКАА. ЗА ПИЕ ПРИ ТРА-
ПЕЗЕМА ГОДИТИ, ПОМЖЕ СЕБЪ ПІАТНОГО СЪВ-
СА. ЖАРНИУ И СЪХЪ БОАТЪ ИМЪЩЕМА ИМА-
МА СЕБЪ НЕ ВІЗЪ ПОЛЗЪ, ТАКОЖЕ ИМАДЪ ОНЪ,
БЪВРИИ И ВЛИКЪ ЖИТИИ, И ПІАТНЪ НЕИТОТЪ
ИЗВОДИТИ. НО НСОВА БІНА ЗАДЪГО СТАТИ, И
НА ТРАПЪ ПОШИНА БИТИ НЕ МОГЪТЪ.

ФЛАКОВИКАА БІНА СЕБЪ ПЛАГА БАЛГОВЕКОМА
ПІРИ ГОДИИ БЪВАЮТЬ НЕКОДИКО КАШТА, А
ПОТОМУ МИША И ПІАТНА.

ТЪРОЛИКАА И ДЪТРИКАА БІНА СЕБЪ ПІ-
АТНА ЗАПІТИ; И ОТИГОЦАВАЮТЬ ЖИВАКА ИИ
МАЛО, НО ПАВ ПРОИЗВОДИТЬ ПЕДЪНІЕ. ОДНА-
КО, ПОМЖЕ ЖАРКОТИ СВОЕО ПІАТНЪ ИЗЪВЪМЕ-
ЮТЬ, НАДО НИУ НИХЪ ПЛАГА У МЪРВНИУ ПІТИ;
ПАМЖЕ, ТКО СЛАЕУ У ПІРИМА, ДА НИМАМО НЕ ПІТЪ.

ГЕНЕРИКАА ИЛИ МАЖАРОКАА БІНА СЕБЪ ДОБРА
И ЗАРАВА БІНА, ОДНАКО ПО ПОЛОЖИИ ПРАДЪ-
ЛІСЪХЪ И МЪТЪ, ГДЪ ОНАА РОДИТИ, БЪВАЮТЬ
ЕДИИ ШЪ ДРЪВИХЪ АТІША.

ТОКАНИКОЕ БІНО ЕСТЬ БЛАГОРОДЪНИИ МЕ-
ЖДЪ ЕЩЕМА, И СА ДРЪГА ПРИХОДИТЬ. И

Д 3

МАДЕ

МАЛІ САДАКЪ И ПРІАТНАХЪ СВѢСЪ, УКРѢПЛАХЪ
ЖИВДАКЪ, ПРОИЗВОДИТЪ СЛАДНІИ, РАЗВІДАЛА
СВѢ ЖИЗНИИ ОНА, И ТВОРИТЪ ЦѢЛОГА ЧА-
КА БИЛИМА. ОВО БІНО ИМАДІ ПО СПРАВДАН-
НОСТИ И ПРАДЪ БИМА ИНОСТРАННИМА БІНАМИ ПРИ-
НИМЪЩЕСТВО, ПОНЖИ ГАЛЕВЪ, ПРАДІ И СВѢ СОТЛАСІ
ЖИВОТИ ПРИЗРАДИИ УКРѢПЛАХЪ, И БІАИ БОЛ-
ШАИИ ПРИПАДИ АТЪВЪ. ОВО ПЛАВЪ ИМАДІ О-
НО ШЪ ВНОКОГА БОГА И ТИМОГА ПОЛОЖИМА;
ПОНЖИ НАМАВЪШИ ТОКАЙКОЕ БІНО РОДИТИ НА
ЕДНОИ ВНОКОИ ПЛАНИИ, ПРАДИИ КОІА МНОГЪ
ЗЛАТНА ЖИЛА НАХОДИМА, И ЗАТО НА ВОДИИ
ЧОКОТОВА ИГО УМОТУТЪМА МНОГА ЗЛАТНА
ЗЕРНА. И КАКЪ СТРАНА ОИ ПЛАНИИ БІТЬ ВІ-
СМА ЖАРКА, ТО ГРОЗДІИ БИМА УКЪВІИ И СОКЪ
САДАКА БѢДЪ, ПОНЖИ ПОСРАДСТВОМЪ ЖАРНИХЪ
СОЛНИЦИХЪ АБЪЗ БОЛШАА ЧАСТЬ БОДИИ МОКРОТИ
ИЗЪВІШТА.

СТАРИМЪ АНДАМ, И ОНИМЪ КОИ У ВНОКИХЪ
НАБЪКАХЪ И РАЗВЪЖАНИХЪ УПРАЖНАЛИТИ, ПО
ЕДНА ЧАСИИ ТОКАЙКОГЪ БІНА БИМА ПОЛЪВІТЪ,
ПОНЖИ ОНО И ТОКМО ПЛАВЪ ВРАДИМАВЪ МОКРО-
ТЪ У ЖИВДАКЪ ИМОВЪ ПОДАДА, ПО И ШІ ТЪЛА
И ЧМА ОНА НАМАВЪШИ У КРѢПЛАХЪ И РАЗФРИШКА-
БА.

Почн-

ПОИТВЪТЪ БІИ ЗА ДОБРА И ЗАРАВА БІНА ТА-
КОЖДИ ШОПРЪНИКОИ, БИЛИКОСАРАДКОИ, ДО-
БРОЦИНКОИ, БЪДНИКОЕ, А ВЪШАВСКАА И МИ-
ШКОСАМА, АКОБЪ ПО СВѢСЪ И ОТМѢНА,
ОКЛІ БІВЪ БИМА КРИНА, И ПРИНИМАЮТЪ
РАЗДИИИ БОЛЪТИИ ЧАЛИКОСЪЗ, ЗАТО ШЪ УПО-
ТРАКИМА НИХЪ ХРАНИТИ.

ВЕРИМЪ, А НАМАИ У КАРЛОВЦИ И ПО НѢКОИМЪ
МІТЪМАХЪ СІВЪ ТАКОЖДИ ДОБРА И ПОСТОЯИМА
БІНА, ОКЛІ ЗАГАИТОЧЕРАИМА СІВЪ ПРІЗЪ МЪ-
СЪ КРѢПКА. БІНО, КОИ У КАРЛОВЦИ И ПО НѢ-
КОИМЪ МІТЪМАХЪ ШЪ БІРКИ ИЗЪ ЧЕРКАНОГА ФРИ-
ШКОГА МЪСТА ДЪЛАЮТЪ, И ШИМРОМА НАРИ-
ВЪТЪ, БІТЬ ПРИЗРАДИИ ЗАРАВОИ ПИТІЕ. ОНО
ПОЛЪВІТЪ КОЛОДЪ ИДЕЛИНКАТЪ, И КАДЪ ПРА-
СТОИТЪ ТРИ ИЛИ ЧЕТЫРЪ ГОДА, ТО ПОЛЪВІТЪ
СВѢДЪ ПРИЗРАДИИШИИ, И НЕ ИМАИ РАЗЪТЪ ПОЛЪТЪ
БЛА ПО ЕДНОИ ИЛИ ДВѢ ЧАСИ, КАКЪ КРѢПИТЪНОЕ
ПИТІЕ, ПОНЖИ БІТЬ БИМА ОЛНОЕ.

Д

КОЖИ, КИИДЪИ КЪПЪСА И ЧТО ДРЪГОИ ТАКОВО,
ПОНИЖА БІНО НИЧГА ДРЪГОГА, КРОМЪ ЕДНОГО
СВОЦІА, ТРЪПЪТИ МОЖІТЬ.

ЧИСЛ. 2.

РАКШ БЪРАДЪ НАМЪТІТИТИ.

БЪРАДЪ НАМЪТІТИТИ НА ПОДБААКЕ У ПОДУВЪМЪ
ТІАНИМЪ ПОРЯДОМЪ, ЧТО ЕМ МИЖДЪ НИМА ПО-
МААКО МЪТІТА ПРАЗДАНА ОСТАВАЛОИ, А РАВНО И
МОКРАИ СЪТЪИ, ДА ЕМ ЛАКШЕ И ПОЛОКОНО МОЪИ
ЧІТИТИ БЪРАДЪ, И У ВРЕМЕ НЪЖДЕ, АКО ЕМ
КОИ ОБОУЪ ПЪКАО, ДРЪГИИ НАМЪТІТИТИ. И
ДА ЕМ БІНА У БЪРАДЖА НЕ ВЪТЪРИИ, ШЪ ЧІГА
ЛАКО ДОБРОТЪ ИЗГЪБИТИ МОУЪТА, НАДОКШ
ЕДИНЪ ОБЕІНЪ РОГОДОМЪ ДОБРО УДАРИТИ, И
ОУГОУЪ СЪ ЛЪПКАЗЪ ЧІТИМЪ НИКОМЪ ПОКРЫТИ,
НИТИ НАЧНАТИ БЪРЕТА, АКО ВРЕМЕ НИИ ЧІТО
И ЛЪПО.

ЧИСЛ. 3.

ШЪ ПРИГОТОВАНИИ БЪРАДИ РАДИ БІНА.

ЗНАТИ ТРЕБА, ЧТО СТАРА БЪРАДЪ, У КОИ-
МЪ ЕДАННЪТЪ, НИИ ВІШПЪТИ БІНО БЫЛО,

ЕІЪ

СЪ СВАГДА АУЧША, НИКОИ НОВА. ОА СІИМЪ
ТИМЪ НАДОКШЕ И ЕДИИ ДРЪГА ИСПАРАВАТИ
И ИСПРАТИ, И ЗА ПРИМАЛЪТЪ БІНА ЧІТО ПРИ-
ГОТОВИШИ ИМАТИ.

НОКОИ БЪРИ, У КОИМЪ НЕ БЫЛО БІНО, МОЖНО
СЪ ИГАШНИМЪ КРИМЪ И ВОДОМЪ ИСПРАТИ,
ТО БІТЬ МІТНЪТИ У БЪРИ НЪКОЛИКО ИГАШЕНА
КРИИ, И ЧЪТИ ДОВОАНО ВОДЕ, НИКА ТАКИ ЗА
ДАНЪ И НОЪ ПЪРИТИ, ПОТОМЪ ПРОСЪШИ ТЪ
КРИМЪ ВОДЪ, ЧЪТИ ПОСАЪ ДРЪГЪ ВОДЪ ЧІ-
ТЪ, И ИПРАТИ СЪ СІИМЪ ШЪ КРИИ, А ПОСАЪ
УЗВАРИТИ ДРЪГЪ ВОДЪ, И КАДЪ БЪДИ ВРЕМЪ
ВАРИТИ ЧЪТЪРА СІИИ И ТОГДА ЧЪТИ У БЪРИ,
ЗАВЪРНЪТИ ДОБРО И ПРИМІРАТИ СЪМО И ТАМЪ,
И ТАКИ ОСТАВТИ ЗА 24 ЧАСА, А ПОТОМЪ
ПРОСЪТИ, И ЧІТОМЪ ХЛАДНОМЪ ВОДОМЪ ИСПРА-
ТИ, МІТНЪТИ БЪРИ НА ДВА ПАНА, ИМЪ БРА-
НЪТЪ ДОИ ОКРИВЪШИ, ДА ВОДЕ ИСПЪДИТИ И
БЪРИ ДОБРО ОБЪИТИ; ПОСАЪ ПОДМІТНЪТИ ПОДЪ
ИМЪ БРАНЪТЪ. У КОИ ЛЪКАЗЪ ДЕРЖАТИ И ПОДЪ
НИМЪ. ВЛАКА СОБЪДЪ СЪ ВАТРИМЪ УГЛЪМЪ,
И МІТНЪТИ НЪКОЛИКО СЪАГОЪ ТАМКАИ, НИКА
ДИИЪ У БЪРИ ИДИТЪ, И ОДИИ ЗАВЪРНЪТИ, ДА
ДИИЪ ЧЪТЪРА ОСТАВЕТА, ДО ИСПЪДИНА БІНА.

ЧИСЛ.

УЧІА. 4.

ВѢЩЕ ИНАЧЕ НОВОЕ БЪРЯ ИСПАРИТИ.

Надѣлай англѣ орахова у ерши каде орава
цѣта, обѣши на кизюльничоме мѣстѣ, и
остави потомъ на таком мѣсто, гдѣ ея
праха на оной не падало. И такоу на нѣко-
лико дней прѣжде испана вѣна, узеря у
котла доволно води, и каде почи вода
стрѣйти, бѣши у не оного англѣ, ника со-
вокѣпше ери, потомъ нѣтъ такоу ерлау водѣ
уши у БЪри, кое прилави гѣмо и тамо,
и остави такоу за два два добро зате-
рѣно стаати, а мѣсто тѣмъ вѣнито прила-
вий; послѣ прѣбѣши тѣ водѣ, испри гѣ
дрѣгомѣ жѣтомѣ водомѣ, и каде обѣшитѣ,
закади гѣ Бѣнѣмѣ тамнаномѣ и изми-
номѣ, какоу горѣ рѣно.

УЧІА. 5.

ВѢЩЕ ИНАЧЕ НОВОЕ БЪРЯ ИСПАРИТИ.

Бѣши нѣколко прѣѣлана пила у БЪри и
уши на то ери води, заврѣши довро и прѣ-
мети

мѣти гѣмо и тамо по обѣши, остави урѣза
ночь стаати, потомъ прѣши тѣ пиламѣ во-
дѣ, и испри БЪри гѣ дрѣгомѣ жѣтѣмѣ водамѣ,
дослаѣ БЪри жѣто водѣ. У ерши каде хѣ-
тѣше вѣно прѣти, закади тамнаномѣ и
Матѣномѣ какоу горѣ рѣно, и запѣши
кромѣ. Потомъ ерлаи на Бѣтри двѣ шѣли
солн утѣгано, да помодриѣ, и ерши у нѣто
БЪри, послѣ уши унѣтра едѣмѣ антрѣ (или
еши по вѣнѣтѣмѣ БЪрита) жѣтѣи комони Га-
ки, и ерлаи у рѣки едѣмѣ крѣѣ, захѣжи нѣ
на ерѣти и ерши у БЪри, шѣ нѣга она у БЪ-
риѣ рѣка одѣма захѣтѣи едѣи и увѣнитѣ
лѣтѣ дѣмѣ, но тѣра одѣма тога нѣла ли-
вати унѣтра вѣно, кое шѣ тога прѣвѣдѣтѣ
постомѣно и довро.

УЧІА. 6.

ВѢЩЕ ИНАЧЕ.

Узми смѣловѣмѣ жѣтѣмѣ зѣрнаѣ, етѣши у
дѣлѣи и ерши у водѣ и бѣатѣи, и послѣ уши
тѣ ерлау водѣ у БЪри, затеори довро и прѣ-
метѣи, и остави урѣза ночь стаати, послѣ и-
спри, обѣшии закади Тамнаномѣ.

ЧИСЛ. 7.

ВЩЕ ИНАЧЕ БЪРЪ ИСПАРИТИ.

ВЗМИ СОЛИ И Ш ДОЗИ ПИПАЛ РАВНОМУ МЪТРОМУ, ДА ВЪГА БЪДЕ ЕДНА ЧИНА, ЧЕЛИ У БЪРЪ; ПОТОМУ ЧЗМИ ОРЕХОВА ЛИШТА И СТЪБИНИ СИРИИ, КЪВЛЯ СВОИ У ВЪМНОМУ КОТАВЪ ВОДѢ, КОЖ ПОТОМУ Ч ОЛИ У БЪРЪ И ЗАТВОРИ ДОБРО, ПРИМЪИ БЪРЪ СТМО И ТАМШ И ОСТАВИ ПРИНОСИТЬ ИТАЛТИ, ПОТОМУ ПРОСИТЬ ТЪ ВОДЪ, И СЪ ДРУГИМА ИСПРАИ ДОКАТЬ ИСТА ВОДА ПОЪИ, А ПОГАТНИКИ БЪРЪ О СЪШНЪ, И ЗАКАДИ ПРИПРАВИ ЧИМЪ ОБЪЛПОРОМЪ, ИЛИ СЪ ТИМЪ ХОТИША.

ЧИСЛ. 8.

ВЩЕ ИНАЧЕ

ВЗМИ СМРКОВИИ СЪ КОРИЦЪМА И ХИМА СЪ КОРИЦЪМА, ИЗЪЩИ НАКРЪПИНО, ЕЩИ У БОДЪ КЪВАТИИ, И СЪВЪ ВОДЪ ВЪДЪ ЧЕЛИ У БЪРЪ И ЧИНИ ДААТЪ КАКОИ ГОВОРИТЬ, И КАДИ БЪРЪ СЪВШНЪ, ЗАКАДИ ПРИПРАВИМЪ ОБЪЛПОРОМЪ ИЛИ СЪ ТАМНАНОМЪ И ЗАТВОРИ ДОБРО.

ЧИСЛ.

ЧИСЛ. 9.

ОТАРЪИ БЪРАДЪ ИСПАРИТИ.

БЪРЪ, У КОМУ СЪМО БЫЛО, НАДОБНО СЪ СЛАНОМУ ВОДОМУ ЗАКАРИТИ, И СЪ ЧИТОМУ ИСПАРИТИ, И КАДИ СЪВШНЪ, ЗАКАДИ ИЛИ БЪЛИМЪ ТАМНАНОМЪ И МАСТИКОМУ, ИЛИ ПРИПРАВИМЪ ОБЪЛПОРОМЪ.

ПРИМЪЧАНІЕ.

ЧТО БЫ СЪВЪЛТИ БЪРАДЪ Ш ПОЖАРИИ, КАДЪ КОИ БЪРЪ БЪДЕ Ш ВЪНА ИСПРАДАННО, НАДОБНО ОДНА ЧИТОМУ ВОДОМУ И ДЕА И ТРИ КРАТЪ ИСПАТИ, МИТНЪТИ СЪВШНТИ, А ПОТОМУ ТАМНАНОМУ ЗАКАДИТИ И ОДНА ДОБРО ЗАТВОРИТИ, ДА ДИМЪ УШЪТРА ШТИИ, И ТАКО НА СЪХОИ ТАКО ВО МЪТО МИТНЪТИ, ГДѢ БЪТАРА, КИША, ИГЪТА И КОКОШИ НЕ ПРИХОДИТЬ.

ЧИСЛ. 10.

КАДЪ БЪРЪ НА ПАТЪСАИЗЪ ЧЛАРА

ВЗМИ СМРКОВА ИБРА И ЗИРЦЪ, И КЪ ТОМЪ ЗОВИИ ЦЕИТА, МИТИ У ВОДЪ КЪВАТИИ,

и,

и, итѣ водѣ ушнѣ у Бѣри, и промѣклавшій
 премѣтати, и остави приконю сѣ стаати, и
 послѣт елиномъ водомъ испри, и кады освѣ-
 шити зажежи ушнѣта итѣ колникъ ракѣ и поро-
 затвори да димъ ушнѣта остани, и провадан
 Бѣри, и такш остави итѣ колникъ простаати,
 потомъ закади или съ приделаннымъ герцо-
 ванымъ Обморокомъ или съ Тамнаномъ и
 Измирномъ.

ЧНІА. II.

КАДЪ БѢРИ ВЕМА ПОКАЖЕНО.

Треба таково Бѣри одадити, и ши дѣти и
 діна ишнѣта састрѣгати, иеатромъ сплан-
 ти какои обманъ, а потомъ заднѣши запа-
 релати какои ново Бѣри, и кады освѣшити, у-
 лити дѣи акти акте ракѣ и елати, да ши
 дѣти и діна рѣномъ намоити, а послѣт за-
 жеженъ крѣпъ пѣтити ушнѣта, да ракѣ запа-
 лити, и тѣномъ начинномъ опай егза смѣтѣ-
 нѣа еіно у то Бѣри.

ЧНІА.

ЧНІА. 12.

ВѢЩЕ ИНАЧЕ ЗАМІИ МИРИСЪ ИЗЪ БѢРИ
 ТА ИЗКАДИТИ.

КАДЪ ЕДИТА БѢРИ ИЛАДНО, и освѣшно,
 ушнѣ жалѣи, розмарина и мало кардифма-
 ка, итѣши отно, мѣти у литомъ оцѣтѣ
 еарити, и ушнѣ такш ерѣло у БѢРИ, затво-
 ри докро, и такш итѣ бѣтѣи еаміи мирисъ.
 У колникѣтѣ такоиъ еінои треба у прила-
 тити егда по елиномъ БѢРИТА.

ЧНІА. 13.

ДОЗНАТИ, ЕСТЬЛИ БѢРИ ЧИСТО.

ЗАЖЕЖИ ЕДИТѢ ПОЩАНѢ СВѢТІИ и мѣти у БѢРИ
 кроза еранѣтѣ еамѣ, и ако БѢРИ нѣ чнито,
 то еѣта итѣ едита докро горѣти, и пламѣнѣ
 идѣта напѣтѣ. Елики и приделанныи Обм-
 порога итѣ горѣти докро, кады БѢРИ нѣ чнито.
 ВѢЩЕ КАДЪ ХОТѢШЕ ЗНАТИ, ИМАДІИ КОЕ БѢРИ
 ЕАМИ МИРИСЪ, шѣ кога еш еіно показываюи,
 то ушнѣ БѢРИ, итѣ еднѣ еранѣ, и ушнѣ ша-
 коиъ на еранѣтѣ еамѣ итѣ колникъ кратъ и од-
 ма мѣти носѣ на еамѣ, и познаѣши ка-
 кѣвъ МИРИСЪ ИМА.

Е

ГЛА-

Missa Kuznetz
у Сурово

ГЛАВА 5.

О различномъ приправленіи Сѣм-
пора.

Главная вещь за пакій, ради закачелена Еврэдн, приправленный Сѣмпора. есть самый истый Сѣмпора, кон ради свои Благодителски силе, и ради своего тилога и свѣлога естества за многі итеари, и особенно за Грѣди, отворе, преницаде, противити гнилости, Фадѣ и Фловентомѣ, угризиню бѣного и Фловентога еста, тира зной, и проч. за то ползѣта у брѣдильныхъ мокротахъ, у болѣтницъ бѣли жигерца, у кашля и смѣни, противъ кѣги и у лѣжныхъ грознищихъ, у тирзаню у троси и у запорѣ мѣлчюга жинюга: Озлола разгонава твуды стоки, залѣчила разѣдѣлицы крѣчи и ирѣкжѣ. Дамла сѣмпорной разиждѣла оне, кон падѣти болѣта полдѣтѣ и падѣтѣ. Хипократѣ Сѣмпоромѣ и Сѣмпорными Напитками лѣчио кѣже люди съ у стѣхомѣ. Понеже какоу Сѣмпора бѣна шѣ поварина ѣва, такоу противити оне и гнилости крове. Однакоу понеже Сѣмпора, ка-
кш

кш Минеральная вещь, есть минералю не-
вѣста, то ради бѣнахъ нѣта шѣнѣваитѣ,
Нга различными силами и благоухающими
ещири мѣшлатѣ и приправлатѣ слѣдѣющимъ
начиномѣ.

ЧИСЛ. I.

Шѣнѣніе сѣмпора простое.

Узми Сѣмпора, колику хоѣши, стѣни у
Лѣанѣ истно, мѣтни у каллианой рѣтанки
на ватри рѣтоситни, и потомъ ули у хладнѣ
водѣ, и шѣтѣи стаати за полѣ дни, послѣ
шѣтѣи водѣ шѣ, мѣтни сѣмпора сѣшитни
на водѣ шѣ нам у фѣрѣни, и кади шѣшитѣ,
опѣта мѣтни рѣтоситни какоу и прѣтѣ, и о-
пѣта у ели у хладнѣ водѣ, оеакоу твори три-
пѣта. Но лѣши что емъ емѣго водѣ оцѣта
употрѣити.

ЧИСЛ. 2.

Шѣи иначе шѣчистити сѣмпора.

Мѣтни стѣвнѣи сѣмпора у повѣлики лонца,
наши водѣ, и пристави нѣ ватри кѣватни и
ерѣти за доара саѣта и порѣши, но мѣждѣ
Е 2 ТИМЪ

тимъ промѣшавай, потому отцѣди водѣ,
и мѣтви сѣмпора сѣшити, какосо горѣ
ржан. Послѣ мѣтви нѣга сѣжа у калмановъ
Елантаникъ, мѣтви надѣ тухъ уламы ватрѣ
расотпити, да лѣпа и бѣтара тѣтѣ.

Къ сѣномъ и дѣгомъ сѣвичномъ сѣмпору
узым тѣтѣ вѣла платна, извѣри на комлади
дѣгачи съ три четверти стопе, а ширию съ
два пирѣта. И кады придѣвннмъ наинномъ
сѣмпора послѣднѣй лѣта расотпине бѣдѣтѣ,
прокалчи кроза нѣга тѣжх у Елантани ко-
мадака по комадака платна, и мѣтви на
четѣ дѣкѣ сѣшити, а послѣ мѣтви у жѣ-
тѣ кѣтѣи и затвори добро. Овои прѣтѣй-
шѣи наичѣи чирѣи и прирѣдана сѣмпора.
Нѣтѣи наичѣтѣ таковой ради токми вина
урѣдннмъ сѣмпора лѣшалагѣ, но им на-
ичнѣи езжкомъ по табламо сѣдѣ: Прирѣ-
днннмъ ради бѣна сѣмпора; прирѣднмо, ради
вина, помѣи сѣмпору шѣнѣицаи и прирѣдана
и за дѣтѣи сѣдѣи. Ибо Аладкаси шѣ сѣмпора
дѣлаютѣ Малко, Ошутѣ, Балалаи и прочѣ.
Сѣдѣ дѣжм сѣдѣитѣ разнѣи богатѣи прѣдѣ
готовѣица сѣмпора.

УЧЕБ. 3.

ИЗРАНОЕ СѢМПОРА ПРИРѢДЕНІЕ.

Узым вѣдѣ фѣнтѣ лѣпа жѣтого сѣмпора,
сѣдѣи у лѣмѣ наичѣтѣи, мѣтви у пош-
аркѣ лѣмѣицѣ кѣбѣтѣи за три сѣта, и что
мѣшай, послѣ ушѣи у калманъ ширѣкѣ сѣдѣи
и при сѣмпора дѣтѣи, докѣ чѣтѣ вода
шѣ нѣга поѣи, потому мѣтѣица сѣшити ка-
кѣи наичѣдѣ рѣно. И кады докѣ сѣшити
мѣтви у калманѣи лѣмѣицѣ, напѣи на нѣга
лѣтѣи комосици Гѣжѣи, поклѣпи добро и сѣтѣи
такѣи за три два сѣтѣи, но мѣжѣи тѣмѣи че-
то промѣшавай и сѣтѣи добро закѣлѣмай, а
потомѣи ушѣи имѣи у дѣлѣицамѣи кѣи да Гѣ-
жѣи кроза кѣи шѣдѣити, и тогда сѣмпора
изѣи мѣтѣи и мѣтви сѣшити, такиѣи
наичномъ бѣдѣтѣ сѣмпору шѣ шѣкаго гѣжѣ-
ного шѣрѣи и шѣ шѣкѣи вѣдѣицаи сѣ-
вичѣи. Кѣи таковой сѣвичномъ сѣмпору
узым шѣ Матѣицѣицаи послѣдѣицаи
бѣи.

Камфора 1. лота.

Воріснова сімша 3. лота. Ово сімш надобенъ за шість днів у житоконъ сімш държати, и потомъ сімшты.

Онайзова сімша, 4. лота.

Ворна Бѣла първіни, 4. лота.

Бисра дѣлакога, Орданчика, по 1. лота.

Орданчикова цвѣтіа, 1. лота.

Слатки Ворци, 1. лота.

Ворна ш Жвѣтници, 2. лота.

Бѣлога талмана, 3. лота. Ортеіла, 1. лота.

Галаганта 1½ лота.

Сви сви вещи, секо по себѣ стѣци у отныи прѣхъ, и смѣшай совокѣпно. И кады придопианнѣмъ мажнѣмъ сімшоръ вѣдѣ сімш, мѣтнѣ у Гантанѣ на углѣвомъ рѣтопникѣ, и у рѣтопникѣ помѣшай прѣдчинѣ вещи, и тогда комадѣ платна провлачи, какомо напредъ рѣчи, и сімшны държи у кѣтѣи за употребаніи. **Ш** овога прирѣдлинного Сѣмшоръ употреблава еданъ лотъ у еднѣ дѣтлѣнѣ, а потомъ можнѣ и за дѣтѣ шѣво или маю вѣрѣдъ рѣсложити.

УМЛ. 4

Вѣи инаѣ прирѣдлѣти Оумшоръ.

Узми Сѣмшоръ 1. фунтѣ.

Ганкохѣ зирѣ, Камфора, Мѣтѣза,

Дѣгачкога Бисра, Орданчика, Иліота,

Бѣлога талмана, Ортеіла,

Ворна Жвѣтници, по 1. лота.

Ворна вѣла първіни, 1½ лота,

Галаганта, 1½ лота. Онайза, 2. лота.

Сѣмшоръ стѣци у Аванѣ, мѣтнѣ у калансиѣ соудѣ рѣтопникѣ, и такѣ вѣла цѣпи у хладнѣ водѣ; секашъ чинѣ три пѣта, какомо у почтѣвѣ рѣчи. Прѣдположинѣ вещи наентно стѣци, и сви совокѣпно мѣтнѣ у чинѣи прѣотранѣ. И кады Сѣмшоръ вѣдѣ помѣшай пѣта рѣтопникѣ, провлачи комадѣ платна крѣзъ нѣта, и секашъ комадѣ, едѣма кады прѣвѣшиша, докѣи вѣвѣтъ попи се Онайза у чинѣи аромативоникѣ прѣхомѣ се еднѣ и се дѣрѣе стѣци: или мѣтнѣ еднѣ стѣци комадѣ на прѣхѣ, и едѣма прѣхѣ едѣма прѣмѣтнѣ, а дѣрѣе стѣци попи рѣкомѣ, и такѣ сімшны затѣори у кѣтѣи и държи за употребаніи.

ЧИСЛ. 5.

Ще дръвгій способа приправити
Сѣмпора.

Възми Сѣмпора, 2. фунти.
Корицъ слатки, Керанфилька,
Ніота, Сителаа, Гайкиха зирна
Орашничова цѣтѣя, Бинера дѣганого,
Ворна кѣм пурѣнки,
Камфора, Корна жѣлѣниа,
Мастыка, ш̄ евагоа по 1. лота.
Бинегоа сѣна, 3. лота.
Галганта, Измарна, по 1. лота.
Тамнама бѣлогоа, 2. лота.
Онаїзола сѣмина, 2. лота.
Ворна зѣвонка, 2. лота.
Воронсеа приправленогоа сѣмина, 2. лота.
Нгирота, 1. лота.

Са сѣмпоромъ ұзми каноя рѣно, а предположице Гирюве евако по оковъ сѣби у деанѣ,
и смѣшай нѣха совокѣпно. Въ томѣ
ұзми Гозмарина, Опикамарда,
Шнеа жѣтогоа,

Варанфилька садсегоа, ш̄ евагоа по нѣ
комнѣ, изсѣци отно, и смѣшай у чинѣ съ
предр-

предрѣнными стѣнами Гирюве. И када
Сѣмпора аѣно растопана бѣде, провади
крозъ нѣга платной комдаке, ш̄ конѣ
евагоа съ обе стране попи съ онима вѣр
ма изъ чинѣ, и бѣдѣа призадный припра
ваеый Сѣмпора, кой даѣа нѣха аѣно
кѣтѣ, постолный колоа и прѣлтый ми
риа.

ЧИСЛ. 6.

Ще мнѣе приправити Сѣмпора.

Възми Слатки Корицъ, Орашничка,
Орашничова цѣтѣя, Гайкиха зирна,
Галганта, Керанфилька, Мастыка,
Сѣмина онаїзола, Сителаа,
Дѣганогоа Бинера, Камфора,
Корна кѣм пурѣнки, по 2. лота.
Сѣхе жалфѣ,
Гозмаринова цѣтѣя,
Жаворонкова цѣтѣя,
Нивнова цѣтѣя, Лавиат, по 3. лота.

Гирюве сѣтѣи, а цѣтѣя изсѣтѣи, и ш̄
совокѣпно смѣшати, и ютнѣа евакій кроза
Сѣмпора провѣданный платной комдаке
съ обе стране побѣти. План ваѣи ш̄ онѣ вѣри

у растопленной свѣлоу и смѣшай добро, и тогда провалят оне платные комадки, кои потому съ оми стране попи са стѣннѣмъ лединма Шитромъ. Осеи прирѣзанныи свѣлоу содержатъ вина у постомѣтѣхъ за 6, до 10 лѣтъ платка, прѣатна и сагоубѣма.

ЧИСЛ. 7.

Вещи дръгѣй прирѣзанныи свѣлоу, кои добра и сладка вина творятъ.

Узми свѣлоу, 2. фѣнты
Орашѣнка, Гайкица зрна,
Слатки Коричи, Варанфилька,
Галганта, Нзмѣрне, бѣлога тамбана,
по 2. лота.
Вамфора, 3. лота.
Оторакка, Бнегра дѣганого, Нгирота,
Черланного Санддал, Годжекого дѣба.
Корина оманова, и бѣм Пѣрѣнки, по 2. л.
Омайзова сѣмина, 4. лота.

Свѣлоу стѣни у Леднѣ, мѣтн у калликанѣ лонацѣ или Гантанкѣ, да на тихой угланой ватн растопити и бѣдетъ какш магло или зѣтинѣ, и такш растопимѣ упи у дръгѣй

каламъ

каликанѣ зѣтѣ, съ докромѣ гендрованномѣ растомѣ напоачина лонацѣ, и одма покри добро, и када совѣршиши хладана свѣлоу бѣдетъ, тогда нечѣди ракиѣ кроза платни или кроза зѣто, и свѣлоу мѣтн обѣштнѣ. послѣ зѣга опѣта стѣни и мѣтн, какш и мѣтнѣ, на вѣтн растопитнѣ, и када лѣпо какш магло растопити, мѣтн у нѣтра прѣретѣни у прахѣ стѣни вѣри, и измѣшай добро, и тогда провалят комадки платна.

ЧИСЛ. 8.

Дѣтнѣй прирѣзанныи свѣлоу.

Узми свѣлоу лѣпа 3. фѣнты.
Омайзова сѣмина,
Корѣнова сѣмина, шѣ пѣкога по 8. лота.
Дѣтѣа Варанфиль 6. горѣтнѣ, или шакага,
Шафрана, или Шафранни,
Дѣтѣа жаворонкова, жѣтого шѣса,
Черланного шѣса, Майовн дѣшнѣ, и
шѣ лѣшнѣ, по 2. горѣтнѣ, то вѣтъ шаки
Черланнѣ Пѣжи, 4. горѣтнѣ.
Слатки Коричѣ, 2. лота.
Варанфилька, Орашѣнка,

Орашѣ

Оршичкова цвѣтіа, ш' шакогъ по 1. лотъ.
Гамкиха зирна, Нигрота, и

Борна бѣла пурѣнки, ш' шакогъ по 2. лота.

Ошмпортъ растапанай какосмо говорил, Гвир-
цове, гѣмна, и корина, шако по окогъ стѣ-
ци у Аванѣ, а цвѣтіа литно изгѣци, и по-
томъ смѣшавши ихъ совокѣино, протурн по
уктой дачи; поскѣ провалн кроза расто-
паннай шмпортъ комадкы платна, и шакиѣ
комадакы такоу крѣта мѣтинъ съ сами страни
на они вѣци на дачи, а съ другѣ страни попи
снима вѣща съ Гвкомъ; и такоу вѣдгѣ
привзядный приправанный ради вѣна шмпортъ.

ЧІІА. 9.

Богатый приправанный шмпортъ,
ком подлѣтъ вѣнѣ лѣла вѣдгѣ, и досрог
потоантѣо.

Узми Ошмпортъ, 2. фунти.

Борна жѣланинъ, 8. лота.

Бивра дѣгачкогъ, 1. лотъ.

Слатки Борни. 1. лотъ.

Бѣскогъ гриша, Вамфора,

Габонгъ зирна, Галганта, по 1. лотъ

Ошмина омайзова, 2. лота.

Борна

Борна зѣбовка, 2. лота.

Салмѣака, гѣмна Бориснова и

Морачна, по 2. лота.

Нигота, и Ситвала, по 1. лотъ

Варанфиалка, Оршичка, и

Оршичкова цвѣтіа, ш' шакогъ по 1.
лотъ.

Борна бѣла пурѣнки, 2. лота.

Млѣтника, Тамнана, по 1. лотъ.

Тамнана бѣлога, 2. лота.

Измѣрни. 1. лотъ. Борна Борни, 1.
лотъ.

Нигрота. 1. лотъ. Борна змѣлкога,
1. лотъ.

Цвѣтіа александина, и Цвѣтіа зсежна,
жѣтогоу шѣога,

Гозмларина, ш' шакогъ по еднѣ горть,
най Шакѣ.

Цвѣтіа изгѣци мѣтно, а другѣ вѣци стѣци
у Аванѣ, и такоу ихъ совокѣиноу смѣшати, и
чинити какосмо у предгвинномъ чинаѣ пока-
зали.

ЧІІА.

ЧИСЛ. ІО.

ИЗРАДНЪЙ ПРИПРАВЛЕННЪЙ ОБМПОРЪ
ЗА СВАКА БИНА.

ВЪЗМИ ЧИСТОГО ОБМПОРА, 2. ФЪНТИ.
ОТЪМНА СМЪЙЗСОЛА, 8. ЛОТА.
КОРИНА БЪЛА ПЪРЪВНИКЪ, 4. ЛОТА.
ОРАШНИКОВА ЦЪТЪТА,
ДЪГАЧКОГО БИЕРА, ШЪ СВАКОГО ПО 2. ЛОТА.
БЪЛОГО ТАМИНАНА, МАСТИЖА.
ГАЙОУХЪ ЗИРЪ, ШЪ СВАКОГО ПО 3. ЛОТА.

ОБМПОРЪ ПРИДГОТОВИ ТАКИШ, КАКОМО ПОДЪ
ВТОРИМЪ ЧИСЛОМЪ ПОКАЗААНЪ, А БЪЦИ СТЪ-
ЦИ У АЕАНЪ, СМЪШАНЪ СЪ СОВОКЪБИНО, МИТНИ
НА ДАКЪ, И ПРОВЪДИ КРОЗЪ РАСТОПЛЕННЪЙ
ОБМПОРЪ КОМАДА ПЛАТНА ПОПЪ СЪ ОБАДЪ
СТРАНИ.

ЧИСЛ. ІІ.

МИРСЕННЪЙ ПРИПРАВЛЕННЪЙ ОБМПОРЪ.

ВЪЗМИ КОРИОНОВА ПРИПРАВЛЕННОГО СЪМНА,
БЪЛКОГО БИМА.

ОТЪМ-

ОТЪМНА СМЪЙЗСОЛА И МОДАНВА, ШЪ СВАКОГО
ПО 2. ГОРТИ.

СОУДА ЗОВЕННА ЦЪТЪТА, 4. ГОРТИ.
КОРИНА БЪЛА ПЪРЪВНИКЪ, ПОЛЪ ФЪНТИ.
ЧЕРНОГО БИЕРА, 1. ФЪНТИ.

КОРИНА СМАНОВА, НИЖРОТА, ПО 8. ЛОТА.
ЦЪТЪТА АЛЕИДАННА И ПИКАМАРДОЛА,
- - - ГОЗМАДРИНА И ЖАЛФЪИНА, ШЪ СВАКОГО
ПО 4. ЛОТА. КАМФОРА 4. ЛОТА.

ОТЪРАКА, И БЪЛЗИНА, ПО 4. ЛОТА.
КОММАГ АДАДАНОВЪ, 6. ЛОТА.
МАСТИЖА, БЪЛОГО ТАМИНАНА, ПО 8. ЛОТА.
БЪЛОГО БИМА, 2. ЛОТА.

ГАЙОУХЪ ЗИРЪ, 3. ЛОТА.
ЕДРАНФЪЛКА, СЛАТКА КОРИЦА,
ОРАШНИКА, ШЪ СВАКОГО ПО 2. ЛОТА.
ОБМПОРА, КОЛИКШ ПОТРЕБЪТИ.
И ТЪНИ КАКИШ СЪ ПЪЖАННИМЪ.

ЧИСЛ. ІЗ.

ИЗРАДНЪЙШЪЙ ПРИПРАВЛЕННЪЙ ОБМ-
ПОРЪ, КОИ НИКОМЪ НИ ВЪРДИТЪ.

ВЪЗМИ АЪЛА ЖЪТОГО ОБМПОРА КОЛИКШ ТРЕ-
БЕШЪ, МИТНИ РАСТОПТИКИ НА ТИХОЙ ВАТРИ,
УПИ ПОТОМЪ У БЪЛГОМИРНОВЪ ВОДЪ, КАКИШ У
ГЪЖИ.

Гвѣжничѣ, жальцѣнѣ, Розмаринѣ, Омай-
зовѣ, или у дубѣвѣ кувѣвѣ антиандрѣвѣ водѣ,
или ако нѣма такошѣ нѣки водѣ, можно у
миринговѣ вѣно уѣсти, и кадѣ хладно бѣде
мѣтѣти ѣмпортѣ сѣвѣштинѣ, и ошѣтѣ рас-
топити, и у предѣнѣ водѣ вѣлати, и овако
три или чѣтырѣ пѣта чѣтити, и вѣдѣти
ѣмпортѣ своѣта басга мирна личинѣ и ошѣ-
цѣнѣ. Притомѣ узми Геврѣзова, какошѣха
хотѣшь приѣшѣвши омайза, Корѣона, мора-
ча, миринговѣ цѣтѣта и Тамнана бѣлога съ
измѣрѣношѣ, и приправи комадѣ платна ка-
кошѣ напрадѣ доволно показано. Овакошѣ при-
правленнѣи ѣмпортѣ надѣлѣца вѣно показ-
рѣтѣти, а пѣнѣцѣмѣ мѣ вѣдѣти.

ЧИСЛ. 13.

Вѣци иначѣ приправити ѣмпортѣ.

Узми омайза и морача по бѣдѣ дошѣрѣ ша-
нѣ, стѣбѣнѣ у мѣлнѣ и мѣтѣнѣ у лонѣцѣ водѣ
кѣлатѣнѣ, и кадѣ вода сѣвѣ мирнѣ приѣтѣ,
ошѣтѣнѣ ошѣдѣтѣнѣ, и пошѣтѣ процѣди крошѣ
ошѣто у дубѣвѣи кувѣдѣ, и у сѣвѣ водѣ вѣлѣнѣ
растопленнѣи ѣмпортѣ какошѣ напрадѣ по-
казывѣлам. Елѣ томѣ узми стѣбина и процѣ-

АМА

ана Воѣна бѣде геврѣнѣнѣ, и толикошѣ у прахѣ
стѣбина бѣлога Тамнана, смѣшѣнѣ сѣво
вѣкѣшѣно, и тогда узми танкѣнѣ отѣрѣдѣна
акѣвошѣ Нѣвѣра, съ пѣдѣла и пошѣ дѣбѣтка,
и съ дѣла пѣрѣта шѣрока, и кадѣ ѣмпортѣ
пошѣдѣннѣи пѣтѣ растопленѣ бѣде, провѣлатѣ
сѣвошѣ нѣвѣрѣ комадѣ по комадѣ, и пошѣлѣнѣ
ошѣнѣмѣ прахѣмѣ шѣрѣнѣнѣнѣмѣ и тамнано-
вѣмѣмѣ, и ошѣшѣнѣ дѣлѣнѣ у вѣстѣнѣ за ушѣтѣрѣ-
дѣнѣ.

ЧИСЛ. 14.

Вѣци иначѣ приправити ѣмпортѣ.

Узми Омайзова и приправѣна Корѣонова
гѣмѣна, шѣ пѣскошѣ по пошѣ фѣнтѣ, цѣтѣта
Вѣлѣнѣнѣмова 6 горѣтѣнѣ, шафрѣнѣнѣ, жѣво-
ромѣкова цѣтѣта, по дѣвѣ горѣтѣ, шѣвѣлѣнѣ
18 же 4 горѣтѣ, жѣтогошѣ шѣвошѣ цѣтѣта дѣвѣ
горѣтѣ, шѣадѣнѣ Корѣнѣ, 2 лѣта, Вѣданѣнѣнѣ-
ка и ошѣшѣнѣнѣ, по 1 лѣтѣ Геврѣзовѣ стѣтѣнѣ,
а цѣтѣта ошѣтно изѣтѣнѣ, сѣвошѣ вѣкѣшѣно смѣ-
шѣтѣ, и по дѣлѣнѣ разѣлѣтѣ, потомѣ творѣнѣ
какошѣ пошѣ шѣлошѣ 8. рѣно.

Е

ЧИСЛ.

ЧНА. 15.

Ще другій дѣла приправленими
Овмпора.

Взми Олатки Ворзи, Баранфилька,
Гайкиха зерна, Орашника,
Ворсна, Омайза, Морача,
Вима, Ворна бѣла перѣнки,
Дѣгачога Бибиза, ш шакога по 2. лота.
Цѣтїа Баранфильова,
Ворна оманова, Оторѣза,
Гозмарина и Гозмаринова цѣтїа.
Лавинна цѣтїа,
Жалфи, Жалоронкова цѣтїа, по 2. лота
Блазїна, 1½ лота
Бѣлого Тамнана и Мастика по 1½ лота
Червїного Самдала, 4. лота.
Ситно изгѣва неѣра ш сарковини 3.
лота.

Они они вѣн гѣти и смѣшати совѣдлив;
и потомъ съ ними провѣнни кроза Гастоплин-
ний Овмпора комадки платна съ они Стране
поѣти.

ЧНА. 16.

Ще иначе приправити Овмпора.

Взми Овмпора 1. фунтѣ,
Ворна бѣла перѣнки, 6. лота.
Бибиза дѣгачога, 2. лота.
Олатки корни, 4. лота.
Баранфилька, Вима, по 2 лота.
Омайза и Морача, по 4. лота.
Ворна зѣбоекка, Галганта, по 3. лота
Ворна Блакѣнка, 2. лота.
Гайкиха зерна, 2. лота.
Бѣлого Тамнана, 2. лота.
Мастика, 4. лота.
Нѣота, Орашника, Камфора,
Орашниковѣ цѣтїа, Оубѣла, по 2. лота

Они они вѣн гѣти у праха, а Овмпора
Гастоплай и нѣли у сита, или у Гакїю
Одалмаз поѣти, Комадки ради провадїна
кроза Овмпора нѣтїни ш Хартї, и скатїи
провѣнний Камадакл попи съ они Стране
приправеннїма гандровнїма прахомъ и Шѣлѣ
ромъ.

Варифиалка, Тамнана,
Нигрота, дѣганого Бибра, шъ сакого
по 4 лота
Мастинга, Гайсонга зирга,
Оладки Коричу, шъ сакого по 4. лота.
Смайза, 7. лота. Корюна,
Корина еѣмъ пѣрѣнки, по 10. лота.
Обмпога. комкишъ потрѣно.

Припрѣенъ Обмпога по прѣжданнѣхъ.

ЧИСЛ. 20.

Припрѣаеннмй Обмпога за гѣака
поврѣдична Бѣна, а у Бѣна употребленъ
теоритъ Бѣна платна.

Узми Срашчица, Нзавѣри,
Галганга, Варифиалка,
Дѣганого Бибра, шъ сакого по $\frac{1}{2}$ лота.
Тамнана, Вамфора по 1. лотъ.
Бѣлого Тамнана 3. лота. Омана, 2.
лота.
Траганга, 4. лота.
Обмпога, 2. фѣнты.

Обмпога стѣщи и мѣтны у каалананъ лонца
или Гитлисъ, на уланѣ тихѣ батрѣ, да
рѣто-

растопити, но мѣшай съ дѣветомъ что бы
не загорю. Притомъ упи у дѣвѣи лонца
жители жакѣ, и упи унѣтра растопленнй
Обмпога тѣло, да жакѣма покрѣта бѣла.
Помѣ изпади нѣга оцѣта изъ жакѣ, обѣши,
стѣщи у праха, и мѣтны пакѣ растопити съ
мпретаннмъ мѣшанѣмъ, и када лѣпо и
вжстро растопити мѣтны у нѣга прѣдѣнны у
праха стѣщны Ароматичныи вици, и мѣшай
добро, и тогда проваати комаднѣ платна.

ЧИСЛ. 21.

Вѣри мнѣчи припрѣити Обмпога,
конъ не допѣца бѣнѣ мѣтненичи.

Растопи Обмпога у земаанѣй каалананѣй
Гантанки на тихѣй уланѣй батри, и када
растопити, упи у Хладннн оцѣта, или Гѣ-
киѣ, и обѣкишъ чини нѣколикѣхъ кдѣтъ, какомо
напрѣдъ называемъ. Въ томѣ узми Корина
еѣмъ пѣрѣнки, и бѣлого Тамнана рѣномѣт-
но, и обѣи стѣщи у инѣнн праха. При-
томѣ мѣтныи шъ Корина Голпина емла три
такѣа комадка съ пѣдаа и полъ дѣганѣ,
прѣвѣщи кроза растопленнй Обмпога, и по-
ги съ сѣи стѣщи прѣдѣннмъ прахомъ.

ГЛАВА 3.

КАДЪ, И КАКЪ ТРЕКА БІНО ПРОБИРАТИ.

ЧИСЛО I.

О ГОДИШНІМЪ БІНА КРІТАНИ И ПРІМЪНАБАНЮ.

КАДЪ У ПРОЛІТІИ ЧОКОТЪ ПОТІЛА, КАДЪ ЛОЗА ЦВІТІТЬ, И КАДЪ ГРОЗДІИ ЗАРІВІТЬ, И ПАКИ У ВРІИ ЛІТНІЕГЪ И ЗИМНІЕГЪ СЕРАТА СОЛНЦА БІНО У БЪРІТЪ КРІТИ И БІРІТЬ; И ЗА ТО У ТА ВРІИНА НІДІРАТИ НИЦЦАЛО У БІНО, НО ПАКИ БРАТЬ И ЖІЗ ЗАЛІПІТИ БІЛОМЪ ИЛИ ТІТОМЪ, ДА НЕ БИ ПОЗДЪХЪ ДО БІНА ДОШІШЪ, ЗА ЧТО И ПИЖЕИ И БІРАТА ПОДЪВІМА ЗАТВОРАТИ ТРЕКА; А НЕ СТОИТЬ БІНО У ЖІЗЪ И У ВРІИ ТРИМЪХЪ ВЪТРОБА, АНОГОГА ДОЖДА, ГРИЛАВІНИ И МОЛНІАХЪ; И КОГЪ БІНА У ТА ВРІИНА ЧІЗЪ ПЕРВЪ ГОДНІВЪ У ДОБРОТІИ ШІДІЖІТИ, ТА МОГЪТА ЗДІВГО ПОСТОЯННА ПРІЕМЕАТИ.

ЧИС. 2.

У КАКЕО ВРІМЕ ДОБРОТЪ БІНА ПРОБИРАТИ.

КАДЪ ЮЖНІИ ВЪТАРЪ ДЪШІТЬ, БІНО НИМІРІТЬ, И ТОГДА МОЖНО ЛИШЪ ПОЗНАТИ, И МАЛИ БІНО У ВЕИ ЧОГОДА ХЪДОИ. А КАДЪ БОИТОВНІИ ВЪТАРЪ ДЪШІТЬ, БІНА БІНО НИМІСЛЕНІИ, И ПОТОМЪ ВЕІТЬ ЛИШЪ ДОЗНАТИ, КАКЕИ У НЕМЪ СЛАБОТЪ: ОБАКИ ВЪТАРЪ СЪВІРНІИ ПРИ ЧІТОМЪ И БІДРОМЪ НЕБЪ ДЪШІТЬ ПРІАТІИ И ФРИВАКЪ, ТО И БІНО ТОГДА У КОЛОСЪ И ЕКЪІВЪ ПРІАТНО И ЛІПО, И ТОГДА ВЕІТЬ САСОИ ДЪШІИ ВРІМЕ ПРОБИРАТИ, КЪПОВАТИ И ПРОДІВАТИ БІНО.

ЧИС. 3.

ЩА ТРЕКІТЕІ ШЪ ДОБРОГЪ БІНА.

НО ПЕРМЪХЪ ЛІПЪ МИРІСЪ, 2) ПРІАТНІИ БІКЪСА, 3) КОЛОСЪ ИЛИ ЦЕВЪТА БЪДИ СІЛА ИЛИ ЧІРІЛІИ, ТОКМО ДА БЪДИ ЧІТА И ШІТАЛЪ, ЗА ПОКАЗАНІИ КОГЪ ТРЕКІТЕІ ЧІТА И ТАКА СТАКАНА ТАША. 4) БІНТРОТА, ЧТО

къ не было мѣтно. 5) Крѣпота, кою
можеш и по екѣвѣ и по Мирнѣ познати;
6) Отарина. Бѣно шѣ едне, или намерише шѣ
дѣи години Отаро, етъ самогъ зарѣкѣши
ради питіа; а старѣише не иначи, развѣ
како аѣкѣриво употреблявати. Новогъ бѣно,
ко скоро привѣло ѣнда прѣдѣше, некиан
старогъ, што привѣлаба изаишии столицѣ и
нагѣпа, или тирзанѣ у Утробѣ. Оиѣха
говорѣтъ (га 9. ст. 15) Новогъ бѣно, и
новѣи дрѣвѣ, егда составѣтъ, прѣятно
бывають. На конѣа 7) Вѣрлостъ бѣна
требѣтъ, каде Грозѣ, иза кога бѣно
цѣбно, было совершиши вѣрлостъ, понеже
ако ни добро было Грозѣ вѣрло, то бѣно
быва крѣло, оштро, и запоранѣо, кои у
тробѣ ватрѣа, да члѣстѣа тѣла неогѣ
непрѣкѣвати не може, развѣ ако ебѣ съ
водомѣ растворялаш. Мы обѣтъ говорѣмо
шѣ естѣтвѣннѣа бѣнаха, коѣ просто съ токо-
та приходѣтъ, а не шѣ бѣнаха, коѣ иначи,
некиан по естѣтѣвѣ ебѣ, назнѣнѣи можеш,
и коѣ ради тога хѣдожѣтвѣннѣаи бѣндаи
назѣнѣмо.

ЧНА. 4.

О КОШТОВАНІИ БѢНА

Поитѣнѣа оне бѣно за аѣвише и крѣ-
че, кои иза едрѣи Бѣрѣа извѣдѣти.
Бѣа хѣвише дѣка коштовати бѣно, ипѣри
наѣри добро вѣта, и тѣи три или чѣтири
вѣлогѣка хѣѣка водомѣ намочѣна, и тако
познѣише аѣше канѣтво бѣна, понеже каде
члѣѣка бѣла нѣтѣа, или Гѣвѣшии вѣта бѣно
коштѣтъ, то еѣвѣа бѣна дознѣти не мо-
жѣтъ, а по едне ордѣшеа, оиѣа, или дрѣ-
вога еданѣга и гѣрѣсѣанѣга и пѣрѣнѣга
ѣла, имаѣѣ и кѣѣла бѣна аѣпа еѣвѣа.

2) Каде бѣно у чѣшѣ понѣвѣмока оѣла, ако
пѣна нѣгло назнѣнѣи, и коѣш иѣзнѣтъ,
такѣвогъ бѣно етъ извѣно, ако ли пѣна
вѣлѣго вѣнѣа, то ни постоано.

3) Каде бѣно тѣко у чѣшѣ оѣпано иѣрѣ
ѣа и шѣштѣтъ, то оне етъ добро,
оѣпано отѣжѣти, ни постоано.

Сѣгледѣнѣи бѣно вѣнѣаи пѣмѣло у
задрѣкаѣи на еѣвѣѣ, понеже такѣш
на познѣти можеш.

ЧИСЛ. 5.

Вѣри имати провѣрнати кацтво вѣна.

Взми шѣпанъ тирскъ, запѣши озгора съ палцѣмъ, и твѣни дольнѣи край у Бѣри крова вѣно до дна у киванцѣ, и потомъ извади наполат, и сѣмириши на дольнѣмъ краѣ извадинъ киванцѣ, и ако дѣпо мѣриши, то знакъ есть; что оное вѣно прибѣдѣт дооро, ако ли хѣдо мѣриши, то подложитъ покларнѣ.

2) Можно кацтво вѣна познати такожде, кадѣ мѣтнѣ у нѣга едно чѣнтоу бѣлѣ аице, за 24 мѣта прѣстатн, и ако аице такоу бѣло прибѣдѣт, то и вѣно оное прибѣдѣт доорѣмъ; акомъ аице изрѣдѣтъ свое бѣланѣ, то оное вѣно покларнѣ подложитъ. Вѣри:

3) Извади съ срѣдинѣ бѣрѣта вѣна, и мѣтнѣ у малѣномъ лонцѣ при тихой батрѣ малко узарѣти; и какава вѣсѣ пока кадѣ шѣадѣти, такоу имати вѣ кадѣ у бѣрѣтѣ юстарѣти.

ЧИСЛ. 6.

Дознати, имали вода у вѣнѣ.

Взми чѣтѣ тирскѣ, или омирише гладѣка прѣтѣ, имали (а зѣитнѣомъ, и олитъ зѣитнѣ отъ), потомъ задѣни у вѣно, и извадениши сѣтѣн, и ако водѣни кацм на прѣтѣ или на тирѣи покажѣти, то знакъ есть, что у вѣнѣ има вода.

НАИ: Овари зѣитнѣ у тѣмѣ, да бѣдѣ криш, и чѣти малѣш вѣна у нѣга, и акои вода у вѣнѣ, то хѣтѣ сѣмѣ прѣдѣти, ако ли имѣла вода, нѣгѣ.

НАИ: Мѣтнѣ у вѣно аице, или крѣшѣнѣ или Бѣоцие омириши, и ако вѣдѣ ганѣало по шѣхѣ, то у томѣ вѣнѣ вода имѣла; ако ли падѣ на дно, то вода есть у вѣнѣ.

ГЛАВА 6.

Что надѣжитъ чрѣзъ цѣлѣи годѣ у вѣнѣ радѣти.

Домостронѣи надѣоши свои вѣна съ радѣомъ содержѣлати, что бы она у свои дооро-

ДОБРОТЫ И СНАГИ ПРИЕМАТИ МОГЛА, ПОНЕЖЕ СЯ
 БІНАМИ ИНАЧЕ Ч АТТО, А ИНАЧЕ Ч ЗИМЪ ПОСТЪ-
 ПАТИ ТРКА. При притаканіи наппае смотрѣ-
 ти вѣтъ, что ем крѣпкая бѣна ч АТТО, А
 СЛАБАЯ Ч ЗИМЪ ПРИТАКАТИ. Но мѣм хотѣмо
 оудѣ работѣ шкоро бѣна на инакѣ мѣнцѣ
 ПОСТАТИ, ЧТО НОВА МѢНЦА СЯ ОСТОРОЖНОСТІЮ
 Ш БІНЪ РАДѢТИ НАДЛЕЖИТЪ; ПОНЕЖЕ ЧРЪЗ
 ОСТОРОЖНОСТЬ И ТЩАНІЮ МНОГОШ ДОБЫТИ, А
 ЧРЪЗЪ ПРИБИРЖАНІЮ МНОГОШ ИЗЪВѢСТИ МОЖНО.
 Н ТАКИ

Ѧ. І А Н И Ъ А Р І А.

У МѢНЦАХЪ ІАНУАРІЮ И ФЕВРІАРИЮ, ТРИ-
 ЦЕТИ ЗИМЪ И СЪБЪЖИ. НАДОБНО БРАТА ПОДРЪМЪ-
 СКА ЛѢВРОМЪ ЗАМЪРТА, А СИНЖИ СЪВЪРОМЪ
 ЗАВЪШИИ ДЕРЖАТИ; ПОНЕЖЕ БІНАМЪ ТАКИ БРА-
 ЛКА СЪДЪНИ, КАКИ И БЛАЖА ЖАРКОСТЬ ВѢТЬ
 ШКОДАЕЛА. Н КАДЪ НАШЪ Ч ПОДРЪМЪ, ТО
 РАДИ МЪДНОСТИ СЕБѢ НОСИ, И МОЖЕ ВОЗМОЖНО,
 СКАГДА БЕСЦІНЪ, СКАЖЕ БРАТА ПОДРЪМЪКА ЗА-
 СКОМЪ-ЗАТВОРАИ; ЧГА ГОРѢЛА ЧИВЪРА И
 НОСИ, МИТИ ГАСИ ШѢЮ Ч ПОДРЪМЪ, ПОНЕЖЕ
 ЧГАМНИ ДИМЪ И ШѢВНА БОНА БРАМА БІНЪ
 ШКОДИТЪ.

Б. Ф Е В Р І А Р І А.

ОБОВА МѢНЦА ВѢТЬ БРАМА, БІНА ЧПОСТА-
 ДНИИ ЧТЕВЪРТИ ЛЪНИ, КАДЪ БІДРО И ЧИТО
 НИБО, ПРИТАКАТИ, ЧТО ЕМ НЕ ПРИМѢНИЛА СЪБСА
 И КОЛОРА.

Г. М А Р Т А.

У ВСОМЪ МѢНЦѢ МОЖНО ТАКОЖЕ НЕ СЛАММ
 СЛАБАЯ, НО И КРѢПКАЯ БѢНА, ПОСЛѢ ПОЛНОСЪ-
 НИА ПРИТАКАТИ; МІТНИ Ч БЪРАДЪ ПО ВДАНЪ
 КОМАДЪ СМРКОСА ДЪВІТА, Ш ЧГА БІНО ЮДИР-
 ЖИТЪ КОЛОРА, И НЕ СЪДЪИТЪ ЛАКИ ТІГЛЦІММИ.

Д. А П Р І А І А.

СКОМУ ПОЛОВИНЪ ТОГА МѢНЦА НАДОБНО СЕА
 БІНА СМОТРЕТИ, И КРѢПКАЯ Ш СЛАБЪХЪ ПО
 НЪМЪРАМА ШДАКАТИ; ПОСАДНАА ЗА ЧПОТРЕ-
 БАНІИ, А ПЕРВАА ЗА ДАЛЬШИИ ДЕРЖАНѢ, МАИ
 ЗА ПРОДАНѢ ДЕРЖАТИ. Н КАДЪ ЛОЗА ПОВИТЪ
 ЦѢТТАТИ, ТРКА ПОЗОРИТВОБАТИ НА БІНА, И
 ПРИМѢЖНО ДОЛЖЕАТИ.

І. О К Т Я Б Р Ъ.

Берега не похвада у едно време была, по нѣ-
конмаз прѣлаамз починѣти у Октябремъ. но
сѣбай мѣщца и вѣтъ бѣнограднѣмъ; но тогда
грозѣ была у совершенной зрѣлости; по
конмаз сѣбай прѣлаамз Осани у Августѣ
и Октябремъ жарѣ грѣтъ, тамш ѿ поло-
вни Октября начинатъ брати.

ІІ. Н О Я Б Р Ъ.

Свога Мѣща надевеш послѣ полнолѣ-
нѣа новла цѣтѣннаа бѣна у дѣлѣ житѣ
Бврдѣ съ двѣма джоданѣи нан юкѣланѣи прѣ-
токтѣи.

ІІІ. Д Е К Е М Б Р Ъ.

Понѣки свога мѣща зима настатъ и стѣ-
дѣнь ѿ дна до дна кашша, то Пенжерѣ по-
дѣмѣки тѣвѣнтома запѣшитѣ; можнѣ та-
кождѣ сѣбѣла бѣна послѣ полнолѣнѣа прѣ-
тѣитѣ.

Г Л А В А ІІ

О бранѣ бѣнограда, и что до то-
го принадлежитъ.

Т И Т А І.

О точномъ времени Берег.

Напѣдѣ показано, что бранѣ бѣноградшѣа
ни похвада у едно време была, но по конмаз
странамз ранѣ сѣна стѣдѣнь настатъ, та-
мш Берега позанѣ была, а гдѣ позанѣ стѣ-
дѣнь, тамш ранѣ была. Одмакш сѣбѣлаан
нѣкогда, что и по онѣмъ странамз, гдѣ
стѣдѣнь позанѣ настатъ, была такѣшка стѣ-
дѣнь и ранш, нан многѣи дождѣи, такш что
Берега у Октябремъ починѣти. Са сѣмъ тѣмъ
онѣмъ, кон бѣноградѣ была, да смотритѣ на
зрѣлость грозѣа, было то у Октябремъ
нан Октябремъ, то вѣтъ, каждѣ грозѣи матко,
зѣрна скоро пѣрѣмѣтъ, и каждѣ сѣнѣтѣлѣзъ,
лѣтитѣ за прѣтѣ, и при томъ каждѣ зѣрна по-
чинѣтъ малѣкш меньшѣи и сморѣнѣнѣи ста-
новѣтѣи, тогда-то вѣтъ товои бранѣ 34

Бирьб, понеже изъ такога грозка бива вѣрно само изъадѣиши, димкатное и постоанное. А коли вѣди не дозрѣло брано, то вѣна вѣдѣта непостоанна, прератна и не зарива.

Примѣчаніе. Между грозимъ бива и таково, кои не дозрѣло, и катомъ шъ жара и послѣдѣжича дождива много бива пѣвонка грозта; зато звано и пѣвонко грозте шемрати на странѣ, а никакш не мѣшати у Чирьса са зрѣлима грозимъ, понеже иначе вѣно шъ таковога грозка пропати, укинѣти, или прератити можита.

ЧІІА. 2.

Шъ цѣтнѣ бѣлога вѣна.

Зацѣтнѣ тѣка изъирати истою, зрѣлою, и кои не пѣвонко грозте, и таково у шерб, или у околной кадѣ краклатимъ на конѣ дѣвтомъ докоро измѣлати. Въ томъ надобно имати едно прѣстрѣнѣ кадѣ, и едно малѣ. Бѣлѣ кадѣ поглатити на подвалак побыско, а долѣ изъ подѣнѣ ерѣди ископати шѣмѣ, и подмѣтнѣти онѣ малѣ кадѣ у шѣмѣ изъ подѣ бѣлке. Бѣлка кадѣ има прокушпна бѣти

бѣти на данѣ надѣ маломъ кадомъ, како можита цѣтнѣи конѣ или мѣста у малѣ проходити. Въ ономъ дѣлѣ требити илиманѣ два члостѣка, одна конѣ илѣ газитѣ, а другѣи, конѣ у илѣ испати изъ другѣ вѣди или изъ Бѣрѣта шѣлланной грозте, и пакѣ члѣсти изъцѣтнѣи и у малѣ кадѣ проткнѣи мѣста, и зитишѣ кааланнимъ котломъ, или дѣвномъ кантомъ испати у прирѣзанной Бѣрѣ. Другое Бѣрѣ има елѣзѣ намѣшпно бѣти, и у нѣга испати изъ конѣ онѣ конѣмѣ, изъ кои мѣста ипрѣкнѣ. Члостѣка, кои илѣ газитѣ има ногѣ илишѣ исто опратѣ, како шъ снай, кои члѣста, іѣна да опрѣтѣ.

ЧІІА. 3.

Шъ цѣтнѣ червѣннѣго вѣна.

Такоже исто шѣсти требити за цѣтнѣ Червѣннѣго вѣна, какоже и за бѣлогѣ, окомѣ что у бѣлкѣ кадѣ тѣка намѣтнѣти по положеннѣ едно изъвѣшино дѣно толнокѣ окрѣгло, колѣки окрѣгла кадѣ покрѣди, или вѣтѣто дѣна утѣрѣднѣти на дѣвннѣхъ стѣпнѣкахъ газданѣ отнѣ рѣшѣтѣ, и шѣлланнѣи конѣ испати токѣшѣ озгоза, и колѣки мѣста кроза стѣ-

шткѣ у блинкѣ, и изъ блинкѣ у маалѣ кадѣ
протинтѣ, толкии шрѣти и шплати у приза-
ванной бѣри, а остаткаѣ на рѣшетки шплати
у протѣи черпанной Блинкѣ, кои за Вѣри мѣ-
лаѣ. Нѣкин цѣдѣтѣ черпанной како и бѣлаѣ
на кишѣ газѣ ки ногамѣ; но ово вѣно не мо-
житѣ имати такоѣ драгошнѣ изидѣства, ка-
кии первоѣ, кои токмо пропѣцаѣ, а не шломаѣ
тираѣ. Овакоѣ вѣно нариѣтѣ кодѣ Наѣ
по Нѣмцкомѣ Шимрѣ, за то что полѣнитѣ
колоду шраннѣ, то есть мѣждѣ бѣламиѣ и
черпанной.

Примѣчаніи Г. Оданнѣмъ мѣиномѣ мо-
жно и бѣлоѣ цѣдѣти, то есть пропѣцати
мѣитѣ кроза рѣшткѣ, и пропѣцанной черпѣти
и шплати у Бѣри; а остаткаѣ шплати у Вѣсѣ
и газѣти, и овоѣ гажнѣмаѣ ищѣтѣннѣѣ шп-
лати у дѣвѣѣ Бѣри за домашнѣи употреблѣннѣ.

Примѣчаніи Д. Тѣо хотѣ да има сохрѣшѣ-
ннѣ доброй Шимрѣ и бѣлоѣ вѣно, треба да цѣ-
дѣнтѣ у вѣноградѣ одма, какии грозѣи бранѣ
и мѣлаѣно бѣдѣ; и Бѣрадаѣ, коѣ тажиѣ
фришнѣмаѣ мѣстомаѣ наѣтѣ бѣдѣтѣ. Ношѣти
одма домѣ и у подрѣмаѣ на мѣстѣти на под-
валѣ; ован да сакии Бѣри сѣ пѣлаѣ не до-
нѣтѣ-

пѣтѣно бѣдѣ, что им у вѣтѣно на полѣи вѣнога
не иходило, а тажи и забранѣти можнѣ,
что ем шлаѣ вѣннаѣ не иходило.

Примѣчаніи Е. Оныи люди, кои цѣдѣтѣ
и шплатѣ мѣтѣ, да хрѣнитѣ какиѣз бѣдѣи
лѣкѣ, нан що дѣвѣѣ вѣнощи при томѣ вѣти,
нан у подрѣмаѣ употребѣти; а ово насамадѣмѣти
треѣа, и кадѣ изъ Вѣрадаѣ маалаѣ вѣна у
Бѣрадаѣ отлѣтѣи.

Примѣчаніи Ж. Кадѣ предѣишнѣмаѣ на-
чинѣмаѣ ищѣтѣннѣмаѣ маалаѣ вѣна наѣтѣ
вѣтѣти, то дѣвѣѣга нан треѣга дѣи саѣко
бѣри дошѣти онакоѣшнѣмаѣ маалаѣмаѣ вѣномаѣ,
нан мѣстомаѣ, каково еѣтѣ у бѣрѣтѣ; одна-
ко досаѣлатѣ не у еданѣтѣтѣ, но саѣкии данѣ
по нѣколикѣ, докѣтѣ паднѣтѣ дѣлаѣ дѣждѣи-
на на дно Бѣрѣта, кои познѣти шѣ тѣдѣ, кадѣ
нѣтоѣ вѣно вѣтѣиѣн не подижѣтѣи вѣшѣ кѣ
нани вранѣвой, но саѣко у шѣмъ вѣри, и коликии да-
лѣ вѣри, толкии крѣпѣи бѣдѣтѣ.

Примѣчаніи З. И даѣмъ чѣтѣи и крѣпѣи
то вѣно имати, можнѣи полѣтѣ 10 нан 12
дѣни прѣтѣнѣти у дѣвѣѣѣ вѣтѣ Бѣрадаѣ, и
тогда дѣлаѣа, на дно падѣшаѣ дѣждѣи

ОСТАНИТЕ ТАМЪЖЕ НА ДНОУ А ТАКЖЕ, КОГДА
ЕСТЬ СВАГДА ПОМЪЗНЪ ЗА ВІНО, НЕЖЕЛИ ОНА
ДЕЛАА, НАХОДИТИ У ВІНУ, И ПРИНИМАА ВІНУ
ЕЩЕ И У ДРУГОМЪ СЪРЪТЪ НѢКОЛКОУ СЪРЪТЪ,
А ПОТОМУ НА ДНО ПАДНУТА, И СОДЪЖАЛА ВІНО
У СНАГИ И ПОСТОЯНСТВЪ; ОСТАВШЕО ДЕЛАВЪ
ДРОЖДНЮ НАДОБИТИ ИЗЪ ПЕРВОГО СЪРЪТА ИЗ-
СЪСТИ У КОМНИ, ШЕ ЧЕГА ПОТОМУ ГЛАГОЛЪ ИЗРА-
ТЕО ПОДЪБИВА.

Примѣчаніе 5. Надобно Бѣрадъ тѣ мла-
дшии вѣками добро заведѣнѣ дѣлати, что
бы не вѣтримъ, то есть, что бы былъ изъ
нихъ напоѣтъ и неходима; равно каде омычи
вѣтры дѣшѣтъ, и каде събѣтъ и дожде-
вѣты дни, Пижаръ и прѣта подвѣмка зат-
коритъ.

Примѣчаніе 3. Такова цѣтѣнѣла, ка-
кш и дѣлаа изъ Вацаха прѣточнѣла. Вѣна
кѣтѣли или омажѣтъ сѣлантѣ, каде на своей
дрожднѣ, или какш у нѣкъ кажѣтъ, на
кнѣланѣи мѣжитъ; омаи по нѣкомаз прѣдѣ-
лама вѣлаа вѣна рѣкш на своей кнѣланѣи
чрѣзъ едина годѣ нѣрѣдима прѣмѣти мѣгѣтъ,
за то нѣкъ у Мартѣ мѣтѣтъ прѣтаѣтъ, а
кнѣланѣи нѣловѣ улотрѣлаѣнта у прѣтѣ рѣкѣ.

ЧИСЛ. 4.

О ВАРКЪ, КОМУ У КАЦЕ СПАСЕ.

У многихъ зѣмлахъ, а нѣкии у Германіи,
гдѣ вѣноградъ находити, прѣбѣтъ, или изъ
тѣмѣмѣтъ вѣна изъ Грозѣи шайтовомѣ, и
Сво вѣно нарѣбѣтъ тогда мѣста, орѣтъ
младои сѣлѣнои вѣно. кои потомъ у Бѣра-
ма при чрѣзѣ нѣколкии вѣми. Но у нѣкъ
сѣмѣламо у чѣрѣ грозѣи, омаитѣ у вѣноградѣ
у Бѣрадѣ на колма намѣтѣвѣтъ, и тако сѣмѣ-
ламо прѣвозитѣ домѣ и омаитѣ у Вацѣ,
кои сѣмѣнтѣ рѣзѣнѣи вѣланѣи, шѣ 60—до
120, и до 150 хакселъ; и тако омаи Вѣнка
чрѣзъ 15 или 20 днѣи при у Вацѣ; МС-тѣ
сама изъ Грозѣи нѣцѣтѣи и маѣтъ домѣ, а
колинѣа поднимѣтъ къ вѣрѣхѣ, кои мѣждѣ
тѣмѣа пѣнѣто ногоми гѣзитѣ, дабы гѣтѣ
сѣла, и грозѣи стѣнѣкѣласѣи и издавало
сонѣ изъ сѣи. И каде вѣтъ прѣтанѣтъ
вѣтѣи, и вѣно изъ подѣ комиѣи вѣтѣрѣмѣ
покажетѣ, тогда прѣкѣшѣтъ Вѣцѣ вѣми дол-
ныхъ сѣрѣчѣхъ, поставѣтъ вѣнкѣ сѣланѣи,
подѣ кои подѣметѣтъ каде, и нѣцѣнтѣ
вѣно изъ кацѣ у каде, а изъ каде омаитѣ

у Вурда. Коминь же, кола на вурхъ біна у каці сама подглає, и при штаканъ вѣна долъ спѣшиа, употребляють за личнѣ Гакіе, кою Комовиномъ называю, и кола вѣна изрідана быти може, понежи Коминна не бѣдѣти шайтована, остаткѣ нѣколикъ ючана, шѣ уга колышаа Газдан Фаїда бѣва, нижан шѣ біна, коє емъ вѣци могло иза оне коминнѣ шайтовомъ неможемо быти, понежи таково изріданъ Комовиномъ Гакіе продають у Назъ по 8, по 10, и по 12 форинти еданъ Хакоба.

Примѣчаніе ѡ. Хѣдо обач тсорѣтѣ оній, конъ Вацѣ прибуваютьъ съ Блоккомъ съ еди стое и вѣши на вурхъ; понежи у вѣрно преходить бѣннаа дрожина Вацѣ и пропилан по зиман, а то знати наддажить, да у оной персой на вурхъ поднимавицина на подобей гѣсти пѣни дрожини находите вѣгда вѣна; двѣши тогш раднъ вѣть, толикиъ празднѣ съ вурха Вацѣ штанити, коликиъ прибуваа, даємъ онаа бѣновнаа дрожина отбавали у Коленни, понежи бѣннай юкѣ, конъ у дрожини находити, падѣтъ ко днѣ, а дрожина ючитѣ Коминнѣ, и даѣтъ аѣтѣ рѣкѣ.

Примѣ-

Примѣчаніе б. Надобно смотѣти, что емъ біна иза Вацѣхъ отакати поаѣ поанольніа, при вѣдромъ и читомъ Нѣбѣ.

Примѣчаніе г. У Болгарѣи употребляють ѣмѣтѣ таковоу Вацѣхъ, Анкаре, на подобей Анкаришѣ житиуу. Такоєи Анкари дѣлають они на чѣмъ рогаа иза рѣтѣвоу дѣлауу дѣлакау, коє такоу куѣпкѣ еднѣ у дѣбѣгѣ урѣжѣтъ, и еднѣ съ дѣбѣгомъ спѣтъ, что нѣти каланца біна макѣзоу проѣти може. Такоєи Анкари, конъ на поэмѣокнѣхъ, или до ерѣу дѣвинѣхъ, или зѣданиуу подлакау, у доєрѣ-построинѣхъ и покѣрѣтиуу домауу лежитѣ, емѣаѣтъ разлѣчнѣ бѣанѣни, оуѣтъ по 100, по 200, по 300, и еше Хакоба прогѣранѣ, и моєѣтъ чрѣзъ многош годинѣ вѣза попраєка быти: Вацѣ обач емаєи годинѣ тѣбѣють за попраєка по нѣколикѣ трошка.

УЧА. 5.

Ѣ КОШИНѢ МѢСТА ДААКО.

МѢСТѢ НА КОЛИ ДААКО НОСИТИ, вѣтъ бѣннаа сплѣнѣ, понежи тѣбѣканѣмъ, ѣ рѣмо и тамѣхъ кѣтанѣмъ уѣможевали тѣлоѣтѣ нѣгоѣа.

и Пари запространавани, такш утѣ шѣ тога поинѣта одма вѣрѣти и одмыкѣ нехати, и ако не наѣи, то сѣ ванкомѣ ономѣ извѣста вранѣ, а не рѣдко и самаа дама вѣрѣта, нанпач кон аѣпа мѣста вѣтѣ, кон у тѣпанѣхъ зимааха родити, и потомѣ довршннѣхъ на чокотѣ изрѣш и обѣжон, тѣи ери оланѣи кѣбѣи у Бѣрѣтѣ. и чрѣзъ сею вѣтѣтвеннѣю тѣмотѣ сѣ ванкомѣ ономѣ издѣиѣтѣ издѣи дрѣжннѣхъ, ман ако не вѣтра вѣше неѣ, то тѣа подѣ неѣ на днѣ, понижѣ не можѣтѣ ннѣга нннѣтога у неѣи тѣрѣтѣи, и сею дѣи стѣвѣтѣ сѣ такома ванкомѣ ономѣ, утѣ Бѣрѣтѣ дна извѣтѣ и провалѣтѣ, ман Бѣрѣи сменѣма разломѣтѣ, какош и у Шѣа глази 32. ст. 19. итѣмо. Нанпач сею бѣма у ношнѣ на колѣи, понижѣ тогда оидннѣтѣ вѣтѣшнѣи и вѣндрннѣи дѣжннѣи, еднѣо дѣрѣгомѣ поокѣтѣвѣшнѣи, и потомѣ бѣма мѣстѣи многѣи ннѣтѣи, нехѣи кадѣ сама у покою ери вѣи оланѣи вѣтѣ тѣиѣи мѣстѣи ношнѣи у итарѣомѣ вѣрѣтѣ, какош и Оланѣиѣа говорѣтѣ: Никѣтѣи ванѣатѣи вѣи на нова вѣ мѣтѣи вѣтѣи: ари ан же не, растѣорнѣтѣи новѣи вѣи мѣтѣи, и само издѣиѣтѣи, и мѣтѣи погнѣнѣтѣи: но вѣи новѣи вѣ мѣтѣи новѣи

вн-

ванѣатѣи подѣоатѣи, и сею ованѣодѣтѣи. Лѣк. 5. 37. Мат. 9. 17. Лѣкѣи дама нѣжда фрнѣикѣ мѣстѣи на колѣи даино ношнѣи то уанѣи у кою вѣрѣи. заврннѣтѣи досро, и на вранѣи провѣшнѣи мѣмѣ, у кою задрѣтѣи тѣрѣкѣ сѣ самаа дѣганѣи, да мѣстѣи одмѣати можѣи, а прѣтомѣи и нанпач, утѣ ем вѣрѣи не емѣо до самога вранѣи нанпѣтѣи, но сѣ самаа ннѣи.

ЧНА. 6.

Отарѣи покевѣиѣнѣи, ман изнѣмогѣишѣи вѣи шѣ Бѣиѣи поправѣтѣи.

Тѣио ннѣи у подѣрѣмѣи старѣи покевѣиѣнѣи вѣи, коѣи ман тѣганѣи, ман вранѣи, ман ннѣцѣогодѣи мнрннѣтѣи, ман оилѣи изгѣжѣмо, и поправѣтѣи не можѣтѣи, да содрѣжнѣтѣи до Бѣрѣи, и тогда да ушѣи у нѣтѣиѣи фрнѣикѣи команѣи, и за два ман тѣи дна такѣи да итѣнѣтѣи, потѣомѣи да нѣтѣдѣиѣтѣи у прнпѣравѣиѣнѣи Бѣрѣи, и вѣдѣиѣтѣи вѣио досроѣи, себѣи не дѣжѣтѣи задрѣго.

НАИ: Нѣтѣи издѣи еднѣога Бѣрѣи онѣога ннѣцѣогодѣи вѣи полокѣи у дѣрѣгоѣи прѣзѣанѣи Бѣрѣи, и сеа дошнѣ фрнѣикѣи мѣтѣомѣи, и кадѣ прѣрнѣтѣи, вѣдѣиѣтѣи вѣио прнпѣравѣиѣи.

вѣло елика у бѣри, шига шигита вѣрѣти,
наши бѣри пѣно, да наполае рудери, и такош
за 12 дний висура вѣдѣта.

НАН: Стѣщи Комонькина стѣшна и мѣтн
у мѣста; онос ошнѣята и дѣснае ушн
нитѣ, понже тѣра джоданѣ на дно, и по-
дмѣта вѣно доерми и крѣпѣи вѣдѣта.

НАН: Мѣтн у бѣри Бѣсова нѣра и шпн
мѣста на нѣга, и такош за два нан трѣ
дна ошнѣтѣе.

НАН: Оплаи у пипш чокотѣ гѣ аозомѣ
нѣз тѣга Бѣнограда, нѣз погаи мѣста, и двѣ
нан трѣ шпн тога пипла елик у бѣри, нан у
ким шѣсти шѣтра.

ЧИСЛ. 12.

Мѣста нанекорше избѣстрити
рѣди шѣтѣа.

Ушн мѣста у конѣрѣи содѣз, и мѣт-
ни у вѣлаб водѣ стѣтн за вѣри ошѣтѣа
едногѣ ошн нѣша, и нѣвадн нѣз водѣ да
охладитѣ, и такош джоданѣ нан мѣстага
ека пѣднѣта на дно, и мѣста одма нѣпа
и бѣтѣга вѣдѣта злѣтѣе.

ГЛАВА І.

Оуходожитѣвнѣхъ вѣнахъ, кои
шѣ мѣста и вѣначѣ дѣлаютѣа.

ЧИСЛ. I.

Мѣста наннѣтѣ, да еладакѣ прѣ
вѣдѣтѣ.

Узани на двоикѣ мѣста едана лѣта ела-
га тамнана, и полѣ лѣта Мѣтига, стѣри
онои накрѣпно, нанѣсти двонѣ на двѣ
столицѣ, окрени вѣанѣ нан мѣлѣ долаѣ, мѣт-
ни горѣга угаѣла у какашѣ содѣз, за-
дѣни лѣвакѣ анѣсовѣ оздолаѣ у двоикѣ, бѣщи
ошѣ стѣвѣни Тамнанаѣ и Мѣтига на угаѣ-
лаѣ и одма подмѣтн подѣ лѣвакѣ, такош
что еи анѣз не нѣвадн лѣва, но крозѣ
лѣвакѣ у двоикѣ нѣша, и кадѣ згорѣта, нѣз-
вадн лѣвакѣ екоршѣ и одма злѣшн вѣлѣ гѣ
крома, и тога ошнн двоикѣ са столицѣга,
а послѣ анѣга мѣста у но, и кадѣ почнѣ
вѣтн, шпн шѣтра еанѣ олаѣ крѣвага
шѣтога мѣка, кои ошнѣта нанѣзѣно, и

прконошь стало, съ кога тога утра каймакъ инимити треба. Прнтомъ жалфи и анпоса цента, осои стѣино, по еднѣ шакѣ мѣтнн у кинцѣ, и стѣити у бѣри, но прнбѣжи оздолъ за кинцѣ камчакъ или комадакъ слова, коиѣ прнтегнѣти нѣ до ерѣи бѣрита, а горный край Внн вижи каналома, и на край канала озгоръ ешижи комадакъ нѣра или прѣта, коиѣ стати прнко шми еранѣи и не допѣстити да кинца паднѣтъ съ еинама на дно бѣрита; омакош повѣда, гдѣ треба кинци стѣрати у Бѣрадъ у Бѣна, чинити треба.

ЧИСЛ. 2.

Да мѣста многош не бѣртѣ, но сладакъ да прѣбѣдѣтъ.

Взми смрнковица фришика бѣвнцѣхъ, или стѣина черновѣла, такожде Хмѣла и цѣтамакъ класица Пшеницихъ или шѣ Гажн, изѣщи осн интѣш, а стѣи и бѣвнцѣ стѣици, осѣи у кинцаха елако по слова у бѣри у мѣста; осн ешици удѣржелеютъ мѣста шѣ ерѣна; аколи почнн ерѣти, то осѣи ешици у нѣга зѣлама Хрѣна, или стѣина шѣ цѣлама стѣина,

стѣина, и прѣбѣдѣтъ мѣста постома, цѣрѣплака жѣвѣдакъ и гласѣ. Бѣнаъ напоина крѣвнмаъ мѣкомаъ удѣржаба такоѣиъ мѣста шѣ ерѣна.

ЧИСЛ. 3.

Еши инѣте начинити шѣ мѣста сааткои Бѣно.

Уши у еднѣ калѣианѣ осаннѣ фришика мѣста, мѣтнн кѣватнн на батрѣ, доки трѣтнѣ талъ сабрѣтъ, но мѣждѣ тимѣ инмѣи пѣнѣ съ еинакома рѣштаномѣ кашнкомѣ; потомъ Хладнѣи ушици у деѣиѣ, доши фришика мѣстома, и ушици одма еднѣи мѣтанѣ доки комѣвици рактѣ, и такѣ прѣбѣдѣтъ то Бѣно за цѣлѣи годѣ и далѣ саатко и крѣлко.

ЧИСЛ. 4.

Бѣно шѣ мѣста, погрѣдѣтеомъ Горѣшнѣи саатнмаъ начинити.

Взми у праха стѣинѣи и просѣани горѣшнѣи, или какош у насѣ инмѣнѣта, саатнѣи, кащи

Н 3

У

у мѣста у Бѣри, и мѣшай съ дѣнтомъ за
полъ сата, и такш привѣдѣть вѣно слаатко.

УНІА. 5.

ВѢРІ ИНАЧЕ ГОРЪШИННОЕ СЛАТКОЕ ВѢНО
НАУНИТИ.

ВЗМИ НА 1. ХАКОВА МѢСТА, 3. ЛОТА КѢЛЕ
У ПРАХА СТѢИНИ И ПРОСѢАНИ ГОРЪШИЦЕ, ПО-
МѢШАЙ ЧИСТѢА ПОЛЪ ЛОТА У ПРАХЪ СТѢИНИ
И ПРОСѢАНИ КОНТИННОГО МАРКАШТА, МІТНИ
ОБСЪ У ДРѢВЪ СОБДЪ, ЧИПІ ТОЛКІШ МѢСТА,
ДА МѢШАЮТІ СЪ СЕБОЮ СЪБДІТЬ КАКШ ГЪ-
СТА ЗОРКА, МИЖЪ ТРИЪ ТРИЪ ЧИСТІ У БѢРІ
ДО ПОСѢНИ ФРИШКА МѢСТА, И У ТО ЧИПІ СНОЕ
ИЗЪ ДРѢВНОГО СОБДА, И ПРОМѢШАЙ ДОБРО СЪ
ДѢНТОМЪ, И ПОТОМЪ ДОПИ БѢРІ СЪ ФРИШКИМЪ
МѢСТОМЪ ТОЛКІШ, ДА СЪ ДВѢ САНІ ПРАЗНО
БѢДІ, КОШ ПРАЗНИЦЪ ДОПИ СЪ ФРИШКОМЪ БО-
ДОМЪ, У КОШ НАПРЪДЪ ПОМѢШАЙ ЕДАНЪ ШАНЪ
СОЛИ, И ТОГДА ЗАТВОРИ БѢРІ ДОБРО, А НА ДРѢ-
ВНІ ДНЬ ОТВОРИ ОПІТЪ И НАПІТІШЪ НѢКОЛКО
ПРАЗНО, КОЕ ДОПИ ПАКИ ЧИТОМЪ ФРИШКОМЪ
БОДОМЪ, И ОПІТЪ ЗАТВОРИ, А МОЖІШЪ И ЧИ-
ЗАТВОРАТИ, ТОКМО ПОКРИТИ. ПОСЛѢ 14 ДНИ
ПЯТОМЪ У ДРѢВО, А БІНАМЪ ПРИПРАВЛЕННЫМЪ
СЪМО-

СЪМОРОМЪ ЗАКАНИНОЕ БѢРІ. ПРАДЪ ІКІТЪ
ХРЪТОВО ЧЪЗМИ НА 10. ХАКОВА ТОГА ГОРЪШИ-
ЧНОГО ВѢНА, ДВА САНТАНКА У ПРАХЪ СТѢИНИ
ГОРЪШИЦЕ, МІТНИ У ВѢНЦЪ И СЪБЪ У БѢРІ
У АЛУАНО, МАІЮ И ВІНО ВДАНЪ СОНЪ КИЦЪ-
ЧѢДИ НА ДОБРО У ЕДАНЪ СОБДЪ, И ИЦЪ ІКІНОЕ
ОПАНЪ У БѢРІ, И КИЦЪ-ОПІТЪ ПІВІРАЙ ЧИСТѢА
И ОПІТЪ ВДАНЪ И ЧѢДИ, ТАКШ ТВОРИ ДВА НА
ТРИ ПѢТА, И НАПОСЛѢДЪ ОПІТЪ КИЦЪ ОПІТЪ
ЕДАНЪ У БѢРІТЪ; ІШ СЕГОРА СЪУБѢАТИ ТО ВѢНО
ІШ БРѢНА У ОНА ВРЕМЕНА. ДВА ХАКОВА СЕГОРА
ВѢНА МОЖІШЪ ПОМѢШАТИ У 10 ХАКОВА ВѢНА
ХЪДОГА НАИ КИЛОВАТОГА, КОЕ ПОТОМЪ БѢДІТЬ
ИЗРѢДИНО ЗА ПИТЬЕ.

УНІА. 6.

ВѢРІ ИНАЧЕ НАУНИТИ ГОРЪШИННОЕ
ВѢНО.

ВЗМИ НОВО, ДОБРО НАШЕРЪЧНОЕ БѢРІ, И ПЪРІ
СЪ ВРЛОМЪ БОДОМЪ, У КОШ ПЪРІНА КѢШАНА,
ЗАТВОРИ БРАНКИМЪ ДОБРО, И ОСТАВИ ТАКШ ПА-
РИТНЕ ЗА 24 ЧАСА, ПОСЛѢ ПРОСЛИ ТЪ БОДЪ, И
ХЛАДОМЪ И ПЪРІ; КАДЕ БѢРІ СЕВАНТА, ЗА-
КАДИ ПРИПРАВЛЕННЫМЪ СЪМОРОМЪ, (НА ДВОИМЪ,
ЕДАНЪ И ПОЛЪ ШТАНГЪ ТАКОГОРЪ СЪМОРО) И